

ADRIATIC METALS PLC
PROJEKAT VAREŠ
PLAN PRIPRAVNOSTI I REAGOVANJA U HITNIM SLUČAJEVIMA

OKTOBAR 2021

Sadržaj

Uvod	1
1.0 Svrha i obim.....	1
2.0 Zakonodavni zahtjevi i standardi.....	3
2.1 Zakonska regulativa.....	3
2.2 Međunarodno zakonodavstvo.....	3
3.0 Uloge i Odgovornosti.....	5
3.1 Kompanija.....	5
3.2 Glavne uloge i odgovornosti.....	5
3.3 PRIJAVA	10
4.0 Plan hitne pripravnosti i odgovora	11
4.1 POZADINA I KONTEKST	13
4.2 IDENTIFIKOVANI RIZICI	15
4.3 Plan pripravnosti i reagovanja u hitnim slučajevima.....	16
Uključenost zajednice u hitnim slučajevima (APELL proces).....	16
Nivo odgovora na hitne slučajeve	17
Posebni planovi	18
Tim za reagovanje u hitnim slučajevima	18
Opasni materijali	20
Prirodne katastrofe.....	20
Evakuacija lokacije/područja (hitni slučaj)	20
Broj zaposlenih/Traženje i spašavanje	21
Sklonište	21
Krizni menadžment i poslovna otpornost	21
Tim za upravljanje kriznim situacijama (CMT).....	22
Prepoznavanje hitne situacije ili krize	22
CMT kompozicija.....	22
Projekt evakuacije (kriza).....	23
Prva pomoć i hitni medicinski slučajevi	23
Medicinski hitni slučajevi na lokaciji	23
Hitna medicinska pomoć među lokalnim zajednicama	26
HITNE SIGURNOSNE INTERVENCIJE.....	26
Ljudska prava.....	27

	Sprječavanje požara, spremnost i odgovor.....	27
5.0	INSPEKCIJE I MONITORING.....	29
	Monitoring pripravnosti u hitnim slučajevima	29
	Pregledi materijala.....	29
	Inspekcije radnog područja.....	30
	Inspekcije vatrogasne opreme.....	31
	Inspekcije vozila.....	31
	Istraga i izvještavanje o hitnim incidentima.....	31
6.0	TRENING	32
	Vježbe i simulacije	33
	Izjave za medije	34
	Evidencije	34
7.0	Reference.....	35
8.0	Trening.....	38
9.0	Pregled i ažuriranje.....	38
	Svijest o hitnim slučajevima	39
	Opće procedure reagiranja u hitnim slučajevima	39

PLAN HITNE PRIPRAVNOSTI I REAGOVANJA U HITNIM SLUČAJEVIMA

Ovaj dokument je razvijen/revidiran kako je dolje naznačeno i opisan u revizijskom zapisu na sljedećoj stranici. Molimo vas da uništite sve prethodne revizije.

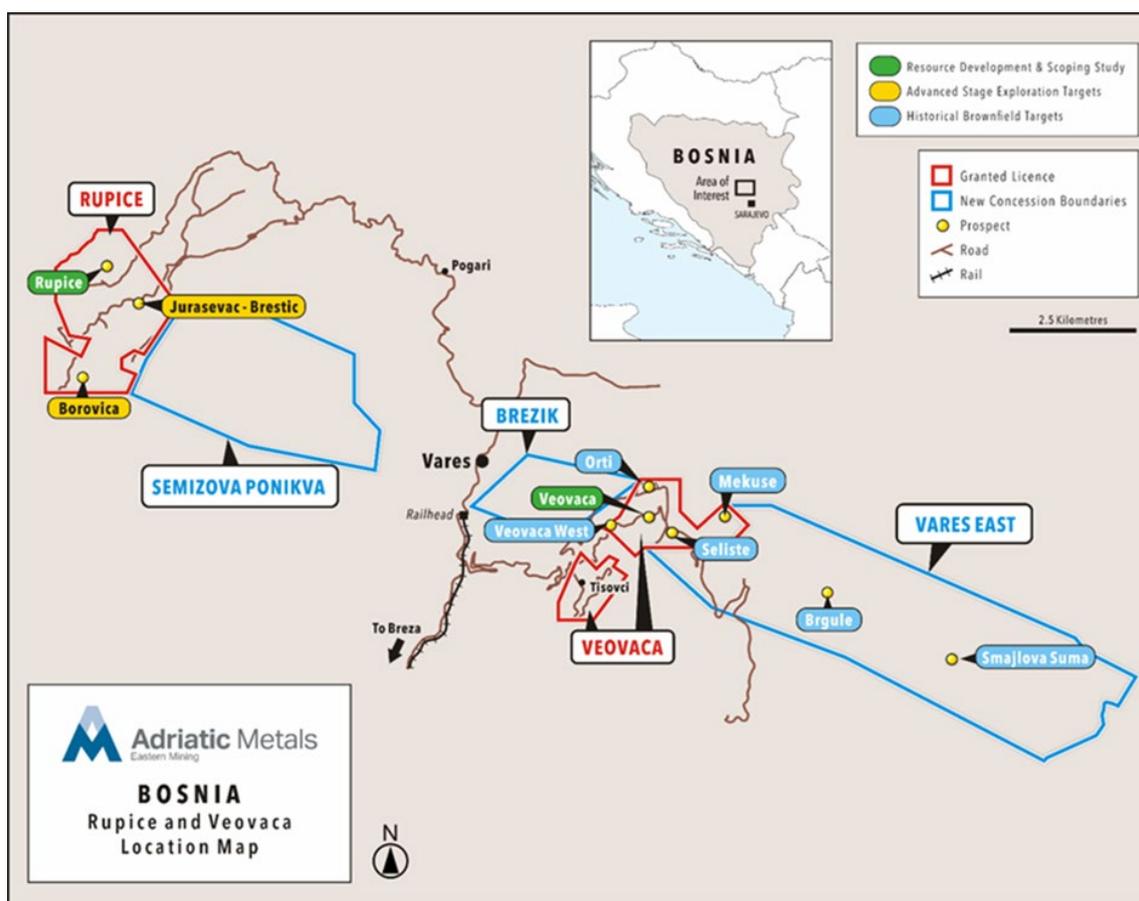
Revizija	Datum	Autor	Pregledao/la	Stranice
1	29/07/21	Kate Harcourt	Vildana Mahmutović Kate Harcourt	44
2	01/10/2021	Vildana Mahmutović	Kate Harcourt	44

IZDAJE SE ZA: Dizajn Izgradnju Operacije Ostalo _____

UVOD

1.0 Svrha i Obim

Eastern Mining d.o.o. je u vlasništvu i pod upravljanjem Adriatic Metals PLC i nalazi se u Bosni i Hercegovini (BiH). Eastern Mining d.o.o. je nosilac koncesije za istraživanje i eksploataciju u Varešu (BiH). Od 2017. godine Adriatic Metals vrši istraživanja na nekoliko lokaliteta u općini Vareš, prvi put nakon osamdesetih godina prošlog vijeka. Fokus kompanije je istraživanje minerala koji imaju potencijal za rast kompanije. Krajnji cilj je oživljavanje rudarske industrije na području općine Vareš, eksploatacijom novih i postojećih nalazišta rude. Novi potencijali identifikovani su na Rupicama, gdje su već ranije vršena istraživanja i eksploatacija olova, cinka i barita. Depoziti su dodatno prošireni te podvrgnuti opsežnim istraživanjima i sadrže značajne količine olova, cinka, srebra, zlata, bakra i barita. Projekat Vareš je polimetalni rudnik i privukao je ugledne strane investitore u BiH. Na mnogo načina, ovaj istraživački projekat je jedinstven u poslijeratnoj BiH, kako u pogledu veličine investicije, tako i po razvojnom potencijalu.

Slika 1.1. Karta koja pokazuje lokaciju Projekta Vareš

Svrha ovog Plana pripravnosti i reagovanja u hitnim slučajevima (EPRP) je opisati proces pripravnosti i odgovora na hitne slučajeve koji će biti implementiran i podržan posebnim planovima reagovanja tokom faze izgradnje, puštanja u rad i operativne faze Projekta Vareš.

Ovaj EPRP je razvijen kako bi opisao standarde i posebne procedure koje će slijediti ADT i njegovi izvođači radova u slučaju nužde u vezi sa Rudarskim projektom Vareš (Projekat). Tokom faze izgradnje Projekta, ovaj dokument će poslužiti kao operativna smjernica za Konsultanta za upravljanje projektom (PMC) i ADT, kako bi se osiguralo da se odgovarajući nadzor provodi tokom vanrednog stanja.

Definisane su hitne situacije i odgovarajući postupci, uključujući uloge i odgovornosti i komunikaciju s odgovarajućim regulatornim tijelima. Dokument također ima namjeru poslužiti kao vodič za obuku i referentno osoblje i izvođače radova. Posebni planovi za reagovanje u hitnim slučajevima bit će razvijeni, implementirani i ažurirani u različitim fazama tokom trajanja Projekta Vareš kako bi održavali radne uslove i osigurali usklađenost sa standardima.

Treba napomenuti da će zbog relativno udaljene prirode podzemnog rudnika, transportnog puta i pogona za preradu kompanija morati biti samodostatna u ključnim područjima u smislu reagiranja u hitnim slučajevima (na primjer, podzemno spašavanje), iako to pretpostavlja da postoje zahtjevi za rad s lokalnim pružateljima usluga u hitnim slučajevima koji se javljaju tamo gdje su aktivnosti kompanije u blizini zajednica, na primjer oko pogona za preradu, ili gdje Projekat i javnost koriste istu infrastrukturu (transportni put).

2.0 Zakonodavni zahtjevi i standardi

ADT namjerava implementirati prakse u skladu sa međunarodnom praksom pored lokalnog zakonodavstva, poštujući principe i politiku Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Međunarodne finansijske korporacije (IFC).

2.1 Zakonska regulativa

- Zakon o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", br. 15/21)
- Zakon o rudarstvu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/10)
- Zakon o zaštiti na radu („Službene novine Federacije BiH”, br. 79/20)
- Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", br. 64/09)

Lokalni kontakti u slučaju hitnih situacija

U slučaju bilo kakvih hitnih situacija, obavijestit će se sljedeće institucije:

<i>Institucije</i>	<i>Kontakt</i>	<i>Kontakt osoba</i>
<i>Vareš hitna pomoć - prva pomoć</i>	032/843-034 032/843-052 124	Predrag Šešlija
<i>Operativni centri civilne zaštite - Informativni centar</i>	032/848-100 121	Ibrahim Spahić
<i>Profesionalna vatrogasna jedinica Vareš</i>	032/843-028 123	Dežurni radnik
<i>Policajska stanica Vareš</i>	032/843-027 122	Edin Hajdo

2.2 Međunarodni zahtjevi

EBRD zahtjev za performance (PR) 4 i Opće smjernice IFC -a o zdravlju i sigurnosti okoliša postavljaju sljedeće preporuke u pogledu odgovora na hitne slučajeve:

- Svi projekti trebaju imati Plan pripravnosti i odgovora na hitne slučajeve koji je srazmjern rizicima objekta i koji uključuje sljedeće osnovne elemente:
  - Administracija (politika, svrha, distribucija, definicije itd.);
  - Organizacija hitnih područja (komandni centri, sanitetske stanice itd.);
  - Uloge i odgovornosti;
  - Komunikacioni sistemi;
  - Procedure za reagovanje u hitnim slučajevima;
  - Sredstva za hitne slučajeve;
  - Obuka i ažuriranje;
  - Kontrolne liste (lista uloga i radnji i kontrolna lista opreme);

- Kontinuitet poslovanja i nepredviđeni uslovi.

ADT također namjerava pridržavati se EBRD PR 4 i IFC-ovog Provedbenog standarda 3, Sprječavanje i smanjenje zagađenja, IFC-ovog Provedbenog standarda 4 o zdravlju i sigurnosti zajednice i dobrovoljnim principima o sigurnosti i ljudskim pravima. To podrazumijeva provedbu programa podizanja svijesti zajednice kako bi se osiguralo da su obližnje zajednice pripremljene za hitne slučajeve koji se mogu dogoditi, kroz proces podizanja svijesti i pripravnosti za hitne slučajeve na lokalnom nivou (APELL) (UNEP 2001), ili slično. APELL proces je dolje opisan i bit će proveden u ranim fazama izgradnje te će biti zasebno dokumentiran, ali kao popratni dokument ovom EPRP-u.

3.0 Uloge i odgovornosti

3.1 Kompanija

ADT će biti glavna odgovorna strana za osiguravanje uspješne implementacije ovog EPRP-a. ADT će imati primarnu odgovornost za upravljanje odnosima sa ključnim akterima i učesnicima u projektu, kao što su lokalne vlasti, lokalne službe za hitne slučajeve, tijela za izdavanje dozvola i drugi državni organi. Kako se Projekt razvija, ADT će opisati pozicije ključnih učesnika s dodijeljenim ovlaštenjima i odgovornošću za ispunjavanje zahtjeva opisanih u ovom EPRP-u. Sljedeći organizacijski dijagram prikazuje predložene primarne odgovornosti i puteve izvještavanja za implementaciju ovog EPRP-a.

Detaljne odgovornosti kompanije su:

- ✓ da izda navedenu proceduru izvođačima radova;
- ✓ da nadzire provođenje procedure;
- ✓ da obezbjedi centralnu koordinaciju i komandovanje i kontrolu nad određenim hitnim slučajevima;
- ✓ da izvrši inspekcije i revizije izvođača radova kako bi se izmjerila usklađenost sa ovom procedurom i poduzeli koraci za poboljšanje ponašanja izvođača radova tamo gdje se utvrdi neusklađenost;
- ✓ da koordinira zajedničko planiranje i praktične vježbe sa izvođačima radova i sa zainteresovanim stranama;
- ✓ da prima i razmatra preporuke zainteresovanih strana u pogledu poboljšane pripravnosti i odgovora;
- ✓ da prima izvještaje od izvođača radova i mjesečno ih dostavlja ADT-u.

ADT će pružiti usluge inženjeringa, nabavke i upravljanja izgradnjom podzemnog rudnika, pogona za preradu i sve ostale aktivnosti povezane s Projektom Vareš.

3.2 Uloge i odgovornosti

Uloge i odgovornosti za provedbu ovog plana navedene su u nastavku.

Uloge	Odgovornosti
Izvršni direktor/generalni direktor	<ul style="list-style-type: none"> • Osigurati odgovarajuća sredstva za implementaciju ovog plana • Poštivanje svih ugovornih zahtjeva i direktiva koje pruža ADT u vezi sa reagovanjem u hitnim slučajevima • Osigurati da se Plan distribuira svim relevantnim izvođačima i podizvođačima tokom izgradnje, svih operacija i aktivnosti zatvaranja

Uloge	Odgovornosti
Menadžer za reagovanje u hitnim slučajevima	<ul style="list-style-type: none"> • Upravljanje svim aktivnostima u hitnim slučajevima i kritičnim događajima i bit će podržan od integriranog tima izvođača i osoblja ADT -a obučenog za akcije hitnog reagiranja i spašavanja. • Razviti Registar rizika • Oprema, uključujući dva (2) vozila hitne pomoći, bit će smještena u rudniku za prisustvo hitnim intervencijama, a potpuno opremljen medicinski centar bit će smješten u Varešu. • Dodatne odredbe će se pružiti na transportnom putu za hitne prevoze povrijeđenih osoba • Razviti proceduru upravljanja kriznim situacijama za rješavanje hitnih situacija koja određuje posebne uloge koje svaka osoba treba obaviti u slučaju hitne situacije ili krize • Redovan pregled procedure pripravnosti i odgovora na hitne slučajeve • Prema potrebi, pregledati i ažurirati EPRP
Menadžer zdravlja i sigurnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinacija i osiguravanje sigurnih operativnih praksi u svim rudarskim područjima i osiguravanje efikasne primjene EPRP -a, uključujući uključivanje zainteresovanih strana u vježbe i redovno periodično ažuriranje procedura koje treba primijeniti u slučaju hitne situacije • Koordinacija i osiguranje sigurnih operativnih praksi u okviru pogona, transportnog puta i TSF -a • Nadgledati istrage vezane za hitne slučajeve koji se dešavaju i osigurati da se radnje koje proisteknu iz ovih istraga dovrše • Redovno vršiti samoreviziju zahtjeva za hitnim intervencijama • Redovno pregledavati procedure pripravnosti i reagovanja u hitnim slučajevima
Građevinski menadžer	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinira i osigurava sigurnu operativnu praksu na cijeloj lokaciji projekta (rudnik, put i pogon) i osigurava efikasnu provedbu EPRP -a, uključujući uključivanje zainteresovanih strana u vježbe i redovno periodično ažuriranje procedura koje treba primijeniti u hitnim slučajevima. • Podržan od tima obučenih i iskusnih građevinskih radnika koji će nadgledati sve aktivnosti i raditi na sprječavanju incidenata. • U slučaju incidenta, građevinski menadžer i ADT ER menadžer provest će istragu o hitnim slučajevima koji su se dogodili i osigurati da se radnje proizašle iz ovih istraga dovrše i da se iskomuniciraju tokom cijelog poslovanja. • Snimiti i prijaviti sve hitne slučajeve i istražiti njihove uzroke i primjerenost odgovora kako bi se dodatno smanjila učestalost hitnih slučajeva • Osigurati odgovarajuću opremu i materijale za smanjenje identificiranih rizika i reagiranje na identificirane rizike koji mogu rezultirati hitnim slučajevima, osigurati prijevoz i osoblje za odgovarajući odgovor na hitne slučajeve

Uloge	Odgovornosti
	<ul style="list-style-type: none"> • Obučiti svo osoblje ciljevima i principima, kao i njihov dio u odgovoru na niz hitnih slučajeva • Obučiti ključno osoblje dodatnim vještinama kako bi im se omogućilo da se pridruže timu za hitne slučajeve (ERT) koji će odgovoriti na hitne slučajeve • Redovno vršiti inspekcije u skladu sa zahtjevima za reagovanje u hitnim slučajevima i poduzimati potrebne korake kako bi se ispravila odstupanja
Menadžer za okoliš i socijalno upravljanje	<ul style="list-style-type: none"> • Za vrijeme vanredne situacije vezane za okoliš, menadžer za okoliš i socijalno upravljanje bit će odgovoran za utvrđivanje koja je oprema za hitne slučajeve u okolišu dostupna na lokacijama projekta, identifikaciju potencijalnih rizika od incidenata i hitnih situacija i upravljanje svim posljedicama po okoliš, rutinsko izvještavanje o učincima na okoliš u u pogledu preventivnih mjera i reagiranja na stvarne događaje, osiguravajući redovnu kontrolu opreme za hitne slučajeve u okolišu; i nakon incidenta, pregled područja i osiguravanje da su mjere zaštite okoliša uključene u aktivnosti čišćenja • Obnoviti sva područja koja su zagađena nakon hitnog slučaja i implementirati hitne procedure za zaštitu ljudi, okoliša i imovine na projektu i zajednicama • Menadžer za okoliš i socijalno upravljanje je odgovoran za društveno i ekološko upravljanje, usklađenost i performanse Projekta Vareš.
Kordinatorator za socijalno upravljanje	<ul style="list-style-type: none"> • Odgovoran je za osiguravanje da se aktivnosti u vezi sa angažovanjem i radom sa lokalnim zajednicama provode u skladu sa relevantnim procedurama i zahtjevima za uključivanje zainteresovanih strana i pomoć zajednice.
Saradnik za okoliš i socijalno upravljanje	<ul style="list-style-type: none"> • Napraviti dostupne komplete u slučaju akcidentalnih dešavanja zajedno sa ostatkom tima koji je obučen za kontrolu akcidentalnih dešavanja
Individualne odgovornosti	<ul style="list-style-type: none"> • Svi radnici ADT -a imaju odgovornost za: <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Prijavu incidenta nadzorniku radilišta</i> ✓ <i>Pohađanje bilo koje obuke za reagovanje u hitnim slučajevima na koju su pozvani</i> ✓ <i>Korištenje odgovarajuće opreme u hitnim slučajevima</i> ✓ <i>Saradnju u procesu istrage incidenta</i> ✓ <i>Prijava svakog incidenta ADT HSE timu</i>

Menadžer za reagovanje u hitnim slučajevima, zajedno sa menadžerom zdravlja i sigurnosti, bit će odgovoran za implementaciju ERPR-a, a na kraju će generalni menadžeri biti odgovorni za provođenje ERPR zahtjeva. Krajnja odgovornost za ažurirane planove obuke u hitnim slučajevima je na menadžeru za hitne intervencije.

Menadžer za hitne intervencije, zdravlje i sigurnost, u konsultaciji sa generalnim direktorom ili

imenovanim osobljem, redovno će pregledavati procedure pripravnosti i reagovanja u hitnim slučajevima. Pregled postupaka za hitne slučajeve uključivat će povremenu provjeru kontakata sa telefonskim brojevima za različite organizacije ili druge komunikacijske metode koje mogu biti potrebne. Takva provjera provodit će se najmanje jednom godišnje. Po potrebi će se izvršiti revizije procedura radi usklađivanja sa promjenjivim uslovima na lokaciji i svim novim relevantnim zakonima. Osoblje će biti obaviješteno o svim promjenama, a po potrebi će se izvršiti i prekvalifikacija.

Tokom bilo koje vanredne situacije ili krize, Menadžer za hitne slučajeve će preuzeti kontrolu nad situacijom i odgovoran je za održavanje resursa tima za hitne slučajeve na vrhunskim performansama kako bi adekvatno odgovorili na vanredne situacije. Glavne dužnosti i odgovornosti menadžera za reagovanje u hitnim slučajevima su:

- Kontrolisanje hitne situacije i nadgledanje spašavanja i reagovanja u hitnim slučajevima;
- Održavanje i vođenje redovnih treninga sa timom za hitne slučajeve;
- Osiguravanje odgovarajućeg održavanja objekata i opreme za spašavanje;
- Redovan obilazak radilišta kako bi bio informiran i ažurirao stanje o fizičkim uslovima infrastrukture i puteva lokacije;
- Provođenje i /ili vođenje redovnih pregleda opreme i vozila za hitne slučajeve radi osiguranja dobrih uslova rada;
- Obavljanje redovne inspekcije u vezi sa sprečavanjem požara;
- Održavanje redovnih kontakata sa vođama hitnih službi izvođača radova i vanjskih službenika za hitne slučajeve;
- Pripremanje i dijeljenje planova evakuacije u hitnim slučajevima i ažuriranje ERP prema potrebi;
- Održavanje visokog nivoa svijesti o planovima i sistemima za reagovanje u hitnim slučajevima;
- Prisustvovanje i održavanje sastanka istrage incidenata i
- Upravljanje vježbama i provođenje pregleda kako bi se identificirala područja koja treba poboljšati.

Tim za reagiranje u hitnim slučajevima (ERT) formiran je od tima odgovarajućih radnika, a aktivira ga Komadant incidenta prema zahtjevima svakog posebnog hitnog slučaja. Postojat će zasebni timovi ER -a i u rudniku i u pogonu i za sve predvidljive hitne slučajeve (na primjer medicinski ERT, ekološki ERT, sigurnosni ERT). Incidenti na transportnom putu će se, kao i svi drugi hitni slučajevi, rješavati u okviru sistema komandovanja incidentima. Vođu ERT-a imenovat će komandant incidentima, a spisak će se redovno održavati. Svi članovi ERT-a imaju sljedeće odgovornosti:

- osigurati da su svjesni svojih zadataka reagovanja u hitnim slučajevima;
- da održavaju odgovarajući nivo fizičkog i mentalnog stanja pohađajući bilo koji trening ili vježbu koja je organizovana za ERT;

- da se brinu za svu opremu za reagovanje u hitnim slučajevima koja im je izdata; i
- da komuniciraju sa komandantom incidenta i da se pobrinu da u potpunosti procijene svaku situaciju.

Menadžer zdravlja i sigurnosti je odgovoran za pružanje zdravstvenih i sigurnosnih savjeta tokom hitne situacije ako to zatraži komandant incidenta. On/ona će biti dio Glavnog štaba Komande za incidente i bit će odgovoran, između ostalog, za:

- Upravljanje/koordiniranje odgovora na važne okolišne vanredne situacije i incidente;
- Osiguravanje da svi zaposlenici i izvođači radova prolaze kroz instrukcije vezane za okoliš, zdravlje i sigurnost;
- Pripremu procjene rizika. Pregledavanje i ažuriranje planova nesreća i vanrednih situacija u rudniku kako bi bili u skladu sa važećim zahtjevima zakonodavstva;
- Upravljanje izvještavanjem o hitnim intervencijama radi identifikacije naučenih lekcija koje se mogu uključiti u mjere za hitno reagovanje;
- Vođenje istrage nesreća/incidentata;
- U konsultaciji sa GM, dajte konačnu klasifikaciju incidentata/nesreća;
- Pružanje sigurnosnih listova za sve opasnosti ili opasne materije uključene u hitne slučajeve;
- Davanje savjeta u vezi sa odgovarajućim PPE;
- Osiguravanje odgovarajuće evidencije i dokumentacije za sva područja rada;
- Osiguravanje odgovarajuće obuke i svijesti osoblja za implementaciju ovog plana;
- Utvrđivanje zahtjeva za opremu za hitne slučajeve koji će biti dostupni na projektnom mjestu;
- Redovno osiguravanje opreme za hitne slučajeve i njihov pregled;
- Nakon incidenta, pregled operacija i osiguravanje da su mjere zdravlja i sigurnosti uključene u praćenje aktivnosti;
- Planiranje godišnjih internih revizija aranžmana za sprječavanje i reagovanje u vanrednim situacijama u rudniku kako je ovim planom definisano;
- Praćenje poštivanja procedura i razvoja alata za obuku i reviziju koji će podići svijest;
- Razvoj godišnjeg plana vježbi i obuke (scenariji, učestalost); i
- Izvještavanje o rezultatima generalnom direktoru.

Koordinator za socijalno upravljanje izvještava direktno menadžera za okoliš i socijalno upravljanje i upravlja društvenom komponentom ESMP-a, angažmanom učesnika i svim lokalnim pitanjima. Koordinator za socijalno upravljanje takođe vodi postupak podnošenja žalbi u zajednici. On/ona daje doprinos strateškom planiranju, pruža tehničke doprinose društvenog sektora i uvid u implementaciju korporativne odgovornosti i socijalne strategije. Funkcije koordinatora za socijalno upravljanje uključuju:

- Provođenje i održavanje plana angažovanja zainteresovanih strana (SEP) i dnevnika (informativni sastanci, javne konsultacije, sastanci zajednice, drugi sastanci, kontakti zainteresovanih strana);

- Nadzor nad zdravljem i sigurnosti zajednice;
- Nadzor i provjera usklađenosti aktivnosti izvođača tamo gdje postoji interakcija s lokalnom zajednicom;
- Upravljanje mehanizmom za podnošenje žalbi i bazom podataka;
- Nadgledanje Informativnog centra Vareš; i
- Učestvovanje u svakom hitnom odgovoru u slučaju da se dogodi nesreća ili hitan slučaj koji uključuje društvena pitanja.

3.3 PRIJAVA

Ova se procedura primjenjuje na sve zaposlenike, izvođače i podizvođače na Projektu Vareš. Od izvođača radova će se tražiti da razviju metode i kontrole koje ublažavaju potencijalne okolišne i socijalne utjecaje uzrokovane hitnim slučajevima, uključujući opremu i resurse koji su potrebni za ispunjavanje zahtjeva unutar ove procedure. Kontrolu treba postići identifikovanjem rizika, procjenom i prioritiziranjem rizicima u skladu sa potrebnim odgovorom i značajem potencijalnih utjecaja; zatim poduzimanje efikasnih mjera za osmišljavanje i implementaciju odgovarajućih kontrola. Ovaj postupak primjenjuje se na sva područja rudnika, uključujući urede na lokaciji i željezničku prugu koji mogu biti uključeni u hitne slučajeve, a namjera je osigurati da je Projekt adekvatno pripremljen da odgovori na sve hitne slučajeve tokom faze izgradnje.

Ovaj postupak pokriva sljedeća područja:

- Upravna zgrada, TSF i kancelarije;
- Rupice rudnik;
- Transportni put;
- Opterećenje glavne pruge;
- Informativni centar Vareš.

4.0 Plan pripravnosti i reagovanja u hitnim slučajevima

Ovaj EPRP osmišljen je kako bi osigurao zaštitu zdravlja ljudi, imovine kompanije i okoliša u blizini rudnika i infrastrukture, uz transportni put lokaciju Projekta, od izvanrednih situacija koje mogu nastati iz aktivnosti Projekta (na licu mjesta i izvan njega) tokom faze izgradnje, rada i faze stavljanja van pogona Projekta. EPRP navodi odgovornosti ADT-a, njegovih izvođača radova i zaposlenika za planiranje pripravnosti u hitnim slučajevima i postupke reagovanja. On pruža referentni dokument koji se može koristiti za hitne slučajeve kao rezultat projektnih aktivnosti i opisuje korake koje treba poduzeti ako dođe do hitnog slučaja. Konkretno, plan ima za cilj da:

- Zaštiti ljude, imovinu i okoliš od incidenata i hitnih slučajeva;
- Osigura da se Projekat izvrši u skladu sa sigurnosnim zahtjevima, podrškom za održavanje i administrativnim zahtjevima nakon hitnog slučaja ili bilo kojeg ozbiljnog incidenta;
- Osigura da prekidi na lokacijama povezanim sa Projektom ne dovedu do velikog gubitka performansi;
- Identifikuje imenovano osoblje i odgovornosti za postupanje u hitnim slučajevima na mjestu rudnika i izvan njega; i
- Minimizira utjecaje incidenata i nesreća na i izvan rudnika.

ADT prepoznaje da je potrebno saradivati s lokalnim zajednicama i državnim tijelima na razvoju odgovarajućih mjera zaštite u hitnim slučajevima jer će Projekat uvesti nove aktivnosti u postindustrijsko i ruralno okruženje koje imaju potencijal da se razviju u hitne incidente.

Očekuje se da će se EPRP mijenjati kako Projekat napreduje i kako se aktivnosti fokusiraju na različita područja. Ova trenutna verzija fokusirana je uglavnom na pred-izgradnju i faze izgradnje Projekta, na osnovu opisa u ESHIA-i. Revizija i ažuriranje mogu biti potrebne za usklađivanje EPRP-a s Planom izvršenja projekta (PEP), nakon što bude dostupan.

Povezani dokumenti

- Plan upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti u zajednici
- Plan upravljanja saobraćajem
- Plan upravljanja opasnostima
- Plan upravljanja opasnim materijalima

Definicije

Termin	Definicija
Nesreća	Neželjeni događaj koji za posljedicu ima nanošenje štete ljudima ili okolišu, oštećenje imovine ili gubitak proizvodnje.

Termin	Definicija
Kriza	Nestabilno ili ključno vrijeme ili stanje stvari u kojem predstoji odlučujuća promjena, posebno: ono s izrazitom mogućnošću krajnje nepoželjnog ishoda.
Hitno	Slučajna situacija koja je mogla/imala za posljedicu ozbiljne štetne učinke na zdravlje i/ili sigurnost ljudi ili okoliša. Vanredna situacija može biti posljedica prirodnih događaja koje je izazvao čovjek, uključujući, ali bez ograničenja, požare, eksplozije, prijetnje (uključujući prijetnje terorizmom), kvarove vozila, oluje, poplave i potrese. Vanredni slučajevi mogu proizaći iz projektnih aktivnosti (npr. Saobraćajna nesreća, namjerna ili slučajna nepoštivanje pravila projekta, neadekvatnost projektnih planova), prirodnih događaja (npr. Potresi, velike količine padavina/poplave, klizišta) ili društvenih događaja (npr. Vandalizam, napadi, sabotaže) .
Hitni odgovor	Detaljan program djelovanja za kontrolu i/ili minimiziranje učinaka hitnog slučaja koji zahtijeva brze korektivne mjere izvan uobičajenih procedura za zaštitu ljudskih života, smanjenje ozljeda, smanjenje štete po okoliš i optimizaciju kontrole gubitaka.
Opasnost	Događaj ili situacija s mogućnošću ozljeda ljudi, oštećenja imovine, oštećenja procesa, oštećenja okoliša ili neke njihove kombinacije.
Opasni materijali	To su materijali koji mogu uzrokovati štetu osobama ili okolišu i roba čije je rukovanje, transport ili upotrebljavanje regulirano nacionalnim i/ili međunarodnim propisima. Oni uključuju eksplozive, komprimirane i tečne plinove, zapaljive materijale, oksidirajuće materijale i organske perokside, otrovne ili zarazne materije, radioaktivne materije i korozivne materije.
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj.
Incident	Događaj koji bi mogao dovesti do nenamjerne štete ili štete.
Komandir za incident	Lice za upravljanje koje pokreće sistem za reagovanje u hitnim slučajevima i kontroliše mjesto nesreće/incidenta.
List sa sigurnosnim podacima o materijalu (MSDS)	Informativni paket za hemikaliju, hemijski spoj ili drugi opasni materijal koji opisuje prirodu materijala, opasnosti od materijala, pravilne postupke rukovanja i liječenje prve pomoći.
Blizu nesreće	Događaj koji ima vjerojatni potencijal koji bi, pod malo drugačijim okolnostima, mogao dovesti do stvarnih ozljeda ljudi, oštećenja rudarske opreme / materijala / okoliša.
Odgovor	Skup procedura osmišljenih da vode radnje osoblja tokom vanredne situacije.
Rizik	Potencijal određenog, neželjenog događaja koji se dogodi unutar određenog perioda ili u određenim okolnostima. To može biti ili učestalost ili vjerojatnost da se dogodi određeni neželjeni događaj.
Analiza rizika	Identifikacija neželjenih događaja koji dovode do materijalizacije opasnosti, analiza mehanizama pomoću kojih bi se ti neželjeni događaji mogli dogoditi i procjena obima, veličine i vjerojatnosti bilo kakvih štetnih učinaka.
Procjena rizika	Kvantitativna procjena vjerojatnosti nastanka neželjenih događaja i vjerovatnoće da će oni nanijeti štetu, zajedno s vrijednosnim sudovima o važnosti rezultata.

Skraćenice

Skraćenice su navedene u donjoj tabeli:

Termin	Definicija
ADT	Adriatic Metals Limited
APELL	Svijest i spremnost za hitne slučajeve na lokalnom nivou
EPRP	Plan pripravnosti i reagovanja u hitnim slučajevima
ESHIA	Procjena utjecaja na okoliš, društvo i zdravlje
ESMP	Plan upravljanja okolišem i društvenim društvom

Termin	Definicija
MP	Plan upravljanja
OHSMP	Plan upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnošću na radu
PEP	Plan izvršenja projekta
PROJEKT	Projekt Vareš (rudarski projekt od polimetalnih metala)
PR	Provedbeni zahtjev (EBRD -a)
SEP	Plan angažovanja zainteresovanih strana
SOP	Standardne operativne procedure
ESMS	Sistem okolišnog i socijalnog upravljanja

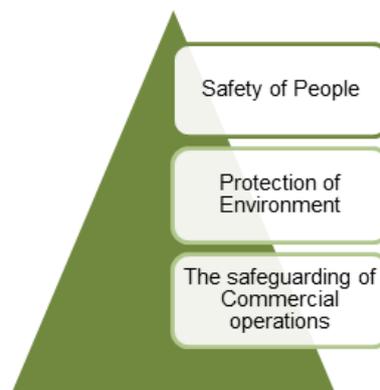
4.1 POZADINA I KONTEKST

Ovaj Plan pripravnosti i reagovanja u hitnim slučajevima (EPRP) razvijen je za pripremu i reagovanje na velike povrede, zarobljavanje, velike nesreće, lakše povrede, manje nesreće, prirodne katastrofe, neplanirano paljenje ili eksploziju, hitne slučajeve bezbjednosti, ispuštanje/izlijevanje opasnih materijala, požara, potresa i odgovarajuće medijske pokrivenosti projekta Vareš.

Postoje dva različita aspekta planiranja odgovora na hitne slučajeve:

- prvi se bavi incidentima „unutar ograde“ koji mogu imati izravan utjecaj na izgradnju i/ili operacije, drugi se odnosi na incidente koji imaju potencijal utjecati na okoliš i zajednice izvan granica lokacije.
- U kontekstu Projekta Vareš, ova druga kategorija incidenata općenito se odnosi na transport robe i materijala, uključujući rudu i jalovinu, do i iz rudnika i pogona, ali se može odnositi i na izlijevanja.

Tokom implementacije EPRP-a, bit će izrađen Registar rizika Projekta koji će identifikovati dvije kategorije incidenata (neki mogu spadati u obje) i plan konsultativnog procesa sa potencijalno pogođenim zajednicama i zainteresovanim stranama će biti izrađen kao pomoćni dokument ovom dokumentu. Ovo je dalje opisano u nastavku (Ostali zahtjevi /preporuke), a pregled procesa dat je u Dodatku 1.

Slika 4.1 - Prioriteti reagovanja u hitnim slučajevima

Obuhvata sljedeće vrste hitnih slučajeva:

- incident koji je rezultirao smrću;
- incident koji je rezultirao teškim ozljedama;
- požar i/ili eksplozija;
- vrijeme/klima;
- izlivanje opasnih hemikalija/ulja u vodu ili na kopno;
- spašavanje s visine/dubine ili ograničenog prostora;
- nesreća u vozilu/opremi;
- prijetnja terorizmom/nasiljem;
- evakuacija zgrada;
- potres;
- transportni ili javni put; i
- incident sa rijekom/vodotokom.

EPRP se aktivira kada se dogodi incident (tj. nesreća, požar, izlivanje, lične povrede itd.) koji je van kontrole osoblja koje se trenutno nalazi na mjestu događaja. Uobičajene postupke odjela treba slijediti tokom svakog incidenta sve dok se ne utvrdi da je situacija izvan kontrole osoblja na licu mjesta, ili se uobičajene procedure odjela nisu primjenjive ili su nedostupne. U ovom trenutku treba pozvati odgovarajući ERP.

Postupci reagovanja u hitnim slučajevima i odgovornosti osoblja i odjela predstavljeni ovdje primjenjuju se na sve vrste hitnih situacija koje se mogu dogoditi u rudniku, na putu ili u bilo kojem drugom području povezanom s rudnikom. Slika 4.2 prikazuje ciklus pripravnosti ADT - a. Isti model se koristi za ukupni EPRP, kao i za posebne ERP -ove.

Slika 4.2 - Ciklus spremnosti ADT-a

Svrha ovog plana je ublažavanje ili zaštita osoblja ADT-a, imovine i okolnih zajednica od povreda; spriječiti kontaminaciju okolnih površinskih i podzemnih voda opasnim materijalima;

spriječiti oštećenje okoliša, a posebno faune i flore; osigurati postupke gašenja požara i opisati druge postupke reagovanja u hitnim slučajevima koji mogu biti potrebni na gradilištu.

Ciljevi plana su osigurati provođenje najbolje prakse kako bi se smanjili utjecaji i da je Projekt u skladu sa svim nacionalnim zakonodavstvom, standardima EBRD -a i najboljom međunarodnom praksom. Kao takav, ovaj plan ima sljedeće posebne ciljeve:

- uspostaviti organizacionu strukturu za hitne slučajeve, odgovornosti, puteve podrške i komunikacije kako unutar kompanije tako i sa zajednicama;
- identificirati sve moguće scenarije incidenata i hitnih slučajeva i osigurati da se uspostave i održavaju odgovarajuće i dovoljne mjere opreza kako bi se spriječilo pojavljivanje takvih incidenata i njihove posljedice;
- osigurati odgovarajuće resurse, uključujući obučeno ADT i osoblje izvođača radova za rješavanje svih predvidljivih situacija;
- usmjeravati i koordinirati akcije reagovanja u hitnim slučajevima kako bi se osiguralo da su efikasne i efektivne i obezbijedile standardne operativne procedure (SOP) za te akcije;
- osigurati da je postavljena odgovarajuća oprema za reagovanje u hitnim slučajevima; i
- istražiti incidente i poboljšati procedure reagovanja u hitnim slučajevima.

Ovaj plan će obuhvatiti sve aktivnosti izgradnje i projektne faze, uključujući one koje se preduzimaju na ADT lokacijama, skladišnim lokacijama i pristupnim putevima, kao i podzemni rudnik i skladište postrojenja i jalovine. Potencijalne nesreće ili incidenti koji bi se mogli dogoditi kao rezultat projekta uključeni su u Registar rizika projekta, koji će biti ažuriran prije izgradnje. Plan će se kontinuirano razvijati sa Projektom i bit će predmet godišnje revizije. Odgovori opisani u Registru rizika projekta ažurirat će se prema potrebi i pregledavati godišnje zajedno s ovim planom.

4.2 IDENTIFIKOVANI RIZICI

Procesi procjene rizika koje je poduzeo Ausenco u okviru Studije izvodljivosti identifikovali su specifične rizike za koje je potrebno da se Projekat pripremi i da postoje planovi odgovora. Ovaj proces će se ponoviti u Front-End Engineering Design (FEED) fazi s posebnim fokusom na pitanja zaštite okoliša i zajednice. U početku će se razvijati procedure za sljedeće:

- Poplave i prekomjerne erozije;
- Ekstremno nevrijeme;
- Incident na putu ili prepreke na putu;
- Sigurnost zajednice zbog kretanja teretnih mašina;
- Nemiri u zajednici; i
- Vatra, požari.

Dodatni utjecaji obuhvaćeni EPRP-om uključuju hitne slučajeve na licu mjesta i izvan njega koji se odnose na sljedeće scenarije hitnih slučajeva:

- Hitna medicinska pomoć (kardiovaskularne bolesti, traume, vektorske bolesti itd.);

- Hitna medicinska pomoć uslijed ugriza životinja, poput zmija, bjesnila;
- Epidemija zaraznih bolesti (uključujući Covid-19);
- Incidenti koji nastaju tokom rudarenja ili obrade zahtijevaju izvlačenje i/ili medicinsku njegu;
- Potres;
- Klizište;
- Eksplozija;
- Prosipanje opasnih ili potencijalno opasnih materijala;
- Kriminalni napad, sabotaža ili požar;
- Sigurnosni hitni slučajevi;
- Geopolitička hitnost;
- Prekid telekomunikacionog sistema;
- Prekid/kvar napajanja električnom energijom; i/ili snabdijevanje pitkom vodom
- Zatvaranje pristupnih puteva.

4.3 Pripremljenost i reagovanje u hitnim slučajevima

Uključenost zajednice u hitnim slučajevima (APELL proces)

ADT je posvećen strategiji prevencije tekućeg održavanja, kontrole inventara, obuke osoblja, svijesti zajednice i budnosti svih aspekata rada. Osoblje za zaštitu okoliša i sigurnosti je odgovorno da slijedi zahtjeve za pripravnost i prevenciju u hitnim slučajevima.

Nakon što je ADT razvio dovoljno razumijevanja za vlastite unutrašnje kapacitete, resurse, nadležnosti, rizike i zahtjeve u smislu EPRP-a, kompanija će nastaviti s vanjskim procesom koji uključuje zajednicu i komunikacijske elemente Plana. Vanjski koraci fokusirani su na pružanje informacija vanjskim učesnicima o identifikovanim potencijalnim opasnostima i poduzetim mjerama za smanjenje rizika povezanih sa životom u neposrednoj blizini rudnika, pregled i ažuriranje EPR-a za lokalno područje, povećanje uključivanja rudnika u svijest zajednice i EPR planiranje, integracija rudnika i planova zajednice i uključivanje zajednica u razvoj, testiranje i implementaciju planova.

ADT će, preko Koordinatora za socijalno upravljanje i/ili menadžera za okoliš i socijalno upravljanje, pružiti informacije lokalnim zajednicama i vlastima o ADT -ovoj strategiji za pripravnost i reagovanje u hitnim slučajevima putem pružanja informacija, posebno u oblastima:

- Transportne nesreće;
- Prirodne katastrofe;
- Zdravlje i dobrobit; i
- Sigurnost na putevima i svijest o saobraćaju.

Ovaj proces vanjske komunikacije zasnovan je na komunikacijskom alatu APELL u deset koraka¹ kako je prikazano u Prilogu 1.

¹ APELL za rudarstvo (UNEP) 2001, Dobra praksa u pripravnosti i reagovanju u hitnim slučajevima (UNEP/ICMM) 2005

Nivo reagovanja u hitnim slučajevima

Komandant incidenta će procijeniti i odrediti nivo potrebnog reagovanja. Sljedeće služi kao vodič do nivoa reagovanja u hitnim slučajevima.

Nivo 1 <u>Incident</u>	<p>Bilo koji događaj koji je direktno povezan s operacijama ili uslugama ADT-a, a koji rezultira, ili bi mogao rezultirati, nanošenjem štete ljudima, oštećenjem imovine ili okoliša ili širim gubitkom kontrole koji zahtijeva hitan odgovor za ublažavanje svake eskalacije.</p> <p>Odgovor na nivou radilišta je generalno sve što je potrebno.</p>
Nivo 2 <u>Hitno</u>	<p>Problem ili događaj koji nastaje interno ili iz vanjskih izvora koji mogu negativno utjecati na život, imovinu, okruženje imovine ili zainteresovane strane. Vjerovatno će doći do odgovornosti; utječu na kontinuitet poslovanja; i/ ili nanose štetu reputaciji.</p> <p>Za ispravljanje će biti potrebna intervencija rukovodstva.</p>
Nivo 3 <u>Kriza</u>	<p>Bilo koje pitanje odgovornosti koje ugrožava buduće poslovanje, komercijalni položaj ili opstanak ADT-a. Krize mogu biti izazvane događajem ili problemom koji prevazilazi kapacitete ili mogućnosti postojećih aranžmana za upravljanje u hitnim slučajevima. Krize mogu zahvatiti cijeli ili značajan dio kompanije i imati velike stvarne ili potencijalne dugoročne posljedice.</p> <p>To će prisiliti na čvrst fokus za osiguravanje kontinuiteta poslovanja, smanjenje odgovornosti i održavanje imidža i ugleda kompanije.</p> <p>Krizne situacije zahtijevaju odgovore koji su prvenstveno strateške prirode, s fokusom na upravljanje „vrućim pitanjima“. Često ih je teško identifikovati i mogu vrlo brzo eskalirati. Oni će gotovo uvijek uključivati medijske interese na državnoj/međunarodnoj razini i često će biti vođeni percepcijama, a ne činjenicama.</p>

Prema potrebi, bit će razvijene posebne procedure i odgovornosti u pogledu svakog značajnog scenarija rizika za:

- Otkrivanje incidenata i podizanje alarma;
- Evakuacija osoblja na unaprijed određene sigurnosne tačke i pružanje hitne prve pomoći;
- Sistemsko i sigurno zatvaranje operacija tokom incidenata;
- Određivanje centralne lokacije za kontrolu incidenata većih razmjera;
- Zadržavanje / kontrola opasnih materijala / situacija;
- Potraga i spašavanje;
- Uklanjanje i/ili zaštita vitalne opreme, materijala i dokumenata;
- Sve jasne procedure i postupak ponovnog ulaska;

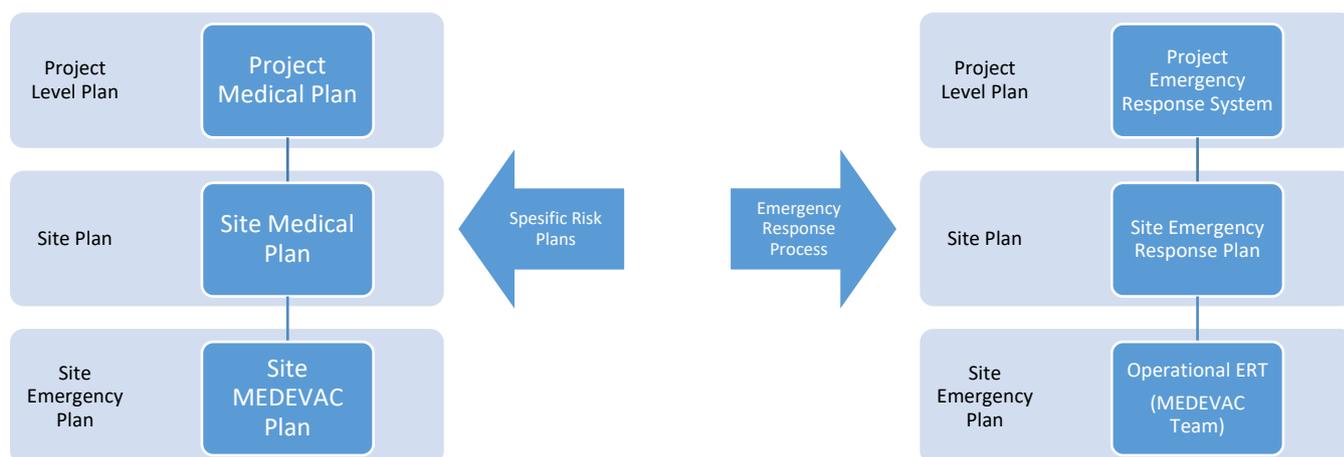
- Kontakti sa vlastima, medijima i, prema potrebi, s lokalnom zajednicom (npr. pružanje savjeta ili druge podrške za sve žrtve i njihove porodice).
- Prevencija požara
- Hitni medicinski slučajevi.

Posebni planovi

Planovi za određenu lokaciju će biti izrađeni. Ovi planovi čine osnovu za reagovanje u hitnim slučajevima:

- Hitne medicinske pomoći: pod zemljom i na površini
  - CASEVAC
  - MEDEVAC
- Sigurnosni hitni slučajevi
- Nestale osobe
- Ekološke vanredne situacije
- Rudna spašavanja
- Hitni slučajevi požara
- Hitna infrastruktura
- Veliki nestanak struje
- Veliki kvar pitke vode
- Dodatni planovi kako se zahtjevi projekta mijenjaju.

Svaki od ovih planova će se upravljati odgovarajućim planovima projekta i lokacije. Na primjer, plan MEDEVAC će se upravljati medicinskim planom projekta, kao i medicinskim planom specifičnim za lokaciju:

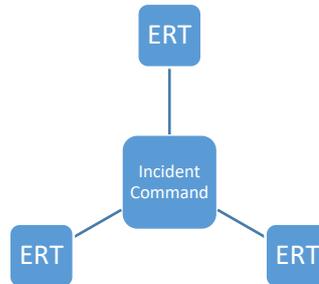
Slika 4.3 - Struktura plana projekta i lokacije

Tim za reagovanje u hitnim slučajevima

U nekim slučajevima dispečer će odmah aktivirati određeni ERT. U konkretnom slučaju hitne medicinske pomoći dispečer će aktivirati medicinski ERT bez prethodnog pozivanja na ERM. ERT može aktivirati koordinator incidenta ako je potreban hitan odgovor (primjeri bi bili medicinski, požar, izlivanje hemikalija). Nakon što je koordinator incidenta uspostavio svoj

EMT, dodatni ERT se aktiviraju nakon konsultacija i savjeta Glavnog štaba. Nijedan ERT se neće samoaktivirati i svo osoblje koje nije delegirano na odgovor ne smije napustiti područje kako ne bi opteretilo sistem komande.

Vodeći princip: svaki pojedinac uključen u upravljanje incidentima prijavljuje samo jednoj osobi i preuzima smjernice.

Slika 4.4 - Timovi za reagovanje u hitnim slučajevima

Posebna odgovornost tima za reagovanje u hitnim slučajevima

Odgovornost počinje čim se ERT aktivira i članovi tima prijave. ERT je odgovoran za:

- Bezbjedno sprovođenje akcija reagovanja u skladu sa Akcionim planom za incident koji je obezbedio koordinator incidenta;
- Sprovođenje strategija i razvoj taktika za postizanje ciljeva incidenta koje je postavila međunarodna zajednica;
- Pružanje pravovremenih i tačnih povratnih informacija i informacija o tekućim operacijama i dostignućima;
- Lična odgovornost za sigurnost i naponi u postizanju ciljeva incidenta;

Lider ERT -a posebno je odgovoran za:

- Usmeravanje upravljanja svim taktičkim aktivnostima u ime komandanta incidenta;
- Adekvatno nadziru i kontrolišu svoje podređene;
- Evidentiranje i izvještavanje o stanju resursa i zahtjevima;
- Komunikacija sa komandom incidenta (ali se može delegirati).

Faze upravljanja vanrednim situacijama mogu se opisati kao: ublažavanje, prevencija, priprema, odgovor i oporavak. Imajući to na umu, čišćenje i dekontaminacija dio su faze oporavka i nastavljaju biti dio aktivnosti komande incidenta. Koordinator incidenta će prilagoditi modularnu organizaciju kako bi bilo što efikasnije u ovoj fazi. Shodno tome, ERT će obično odustati, a timovi za oporavak će imati zadatak za sljedeće ciljeve IAP-a.

Slika 4.5 - Faze upravljanja vanrednim situacijama

Opasni materijali

Sljedeće aktivnosti i postupci bit će standardna praksa za rad sa svim opasnim materijalima:

Kontrola zaliha: Svi opasni materijali bit će podvrgnuti strogoj kontroli inventara od trenutka kada napuste luku do trenutka dolaska na odredište. Evidencije će se čuvati prema potrebi za pregled od strane regulatornih agencija.

Svi opasni materijali koji se prevoze imati će MSDS uz proizvod. Ovi MSDS će biti dostupni na bosanskom i engleskom jeziku.

Skladištenje: Svi transportni kontejneri bit će prikladni za transport opasnih materijala kako je navedeno u MSDS-u proizvođača.

Podsjetnici za osoblje: Sastanci prije posla/sigurnosni sastanci sadržavat će komponentu koja će stalno podsjećati zaposlenike da traže načine za poboljšanje utjecaja na okoliš i sigurnost.

Kompleti za prosipanje: redovno održavani kompleti za prosipanje u kamionima koji prevoze opasne materijale biće dostupni zajedno sa odgovarajućom komunikacionom opremom za izvođače u Gvineji.

Prirodne katastrofe

U slučaju prirodne katastrofe ili teških vremenskih uvjeta koji uzrokuju štetu na objektu i eventualno zahtijevaju evakuaciju, dežurni menadžer preuzima poziciju koordinatora na licu mjesta. Svi zaposlenici na radnom mjestu moraju slijediti upute menadžera (ili određene osobe) putem sistema za hitno emitiranje ili na drugi način.

Evakuacija lokacije/područja (hitni slučaj)

Evakuacija lokacije Projekta bit će pod kontrolom dežurnog menadžera (ili imenovane osobe). Biće uspostavljen sistem obavještanja i alarmiranja na cijelom radilištu. Opća evakuacija stupit će na snagu nakon oglašavanja alarma u bilo kojoj ili svim zgradama i objektima na lokaciji. Plan evakuacije može se automatski pokrenuti detektorima požara ili plina ili ručno od strane pojedinca ili uprave lokacije nakon što je izvjesno da incident zahtijeva evakuaciju.

Zbirne stanice bit će jasno uspostavljene oko projektnog područja, a osoblje lokacije će ih obavijestiti tokom orijentacije i naknadnih programa obuke. Primarna evakuacija iz različitih projektnih područja i rudničkih lokacija bit će cestovna.

Brojanje zaposlenih/Traženje i spašavanje

ADT će razviti sistem brojanja zaposlenih/prisutnosti za praćenje prisutnosti ljudi na lokaciji i osigurati da se svi prisutni ljudi vode računa i/ili da su na poznatoj lokaciji.

Svako odjel ima dnevni spisak prisutnog osoblja. U slučaju evakuacije, ove liste će se koristiti za obavljanje broja zaposlenih na mjestu okupljanja ili u udaljenom skloništu, ili prije evakuacije mjesta, zgrade, područja.

Ako neko nestane, komadant incidenta bit će obaviješten što je prije moguće. Potragu i spašavanje započet će komadant incidenta, na savjet koordinatora na licu mjesta i/ili nadzornika ERT -a, i/ili menadžera H & S -a. Generalni direktor bit će obaviješten u slučaju nestale osobe.

Sklonište

U rudniku, na lokaciji pogona i drugim operativnim mjestima, zgrade i/ili druge građevine bit će identificirane kao sklonište u slučaju incidenta u kojem je potrebno pregrupiranje ljudi (sa ili bez evakuacije) na određeni period.

Krizni menadžment i poslovna otpornost

Kao dio Sistema za upravljanje u hitnim slučajevima, razradit će se detaljan plan i proces upravljanja kriznim situacijama i za rudnike i za pogone.

Organizacija za hitne slučajeve i krizne situacije podijeljena je na tri nivoa:

Strateški: Tim za upravljanje krizama (CMT) Cheltenham.

Taktički: Tim za upravljanje u hitnim slučajevima (EMT). Postrojenje za preradu Vareš.

Operativno: Tim za hitne intervencije (ERT) Mjesto incidenta.

Unutar ove strukture, osoblje ADT-a će reagirati na hitne slučajeve (ili kontrolirati planirane događaje) na koordiniran, multisektorski način, osiguravajući da se svi raspoloživi resursi efikasno koriste.

Krizni nivo će se procjenjivati prema sistemu kodiranom bojom. Određena prostorija bit će namijenjena "Komandnom centru" i bit će opremljena svom komunikacijskom i drugom opremom potrebnom za praćenje krize ili incidenta.

Ciljevi kriznog upravljanja su zaštita imovine, spašavanje života uz zaštitu okoliša i ostvarivanje kontinuiteta poslovanja zajedno sa zajednicom i drugim sudionicima.

Da bismo to postigli moramo imati:

- Operativnu spremnost za reagovanje u hitnim slučajevima;
- Otporan sistem za reagovanje u hitnim slučajevima; i
- Pristup na nivou cijelog projekta, uvažavajući ekološki kontekst i kontekst zajednice.

U slučaju kritičnog incidenta, ADT mora biti u stanju da:

- Odmah reaguje i upravlja incidentom na način koji pokazuje posvećenost spašavanju života i minimiziranju uticaja na ljude, okolinu, imovinu i ugled.
- Pruži efikasnu podršku osoblju, izvođačima radova i zajednici.
- Pokaže da je kompanija brižna i odgovorna organizacija.
- Pruži pouzdane informacije uspostavljanjem i održavanjem efikasne komunikacije sa odjelima kompanije, medijima, vlastima i grupama u zajednici.

- Osigura da se druga poslovna područja održavaju ili zaustave, ovisno o incidentu i korporativnom procesu.
- Implementira procese koji omogućavaju da se preduzeće vrati u normalno poslovanje nakon incidenta.

Tim za upravljanje kriznim situacijama (CMT)

Tim za upravljanje kriznim situacijama može aktivirati generalni direktor kao odgovor na krizu ili kao posljedicu hitne situacije; ili se može sazvati radi krize koja nema temeljni hitni događaj. Njegov fokus je na strateškim pitanjima koja utječu na buduće poslovanje, profitabilnost i ugled. Može raditi u načinu strateškog upravljanja hitnim slučajevima (SMOE) podržavajući EMT u izvršavanju nekih ključnih funkcija koje EMT može predati CMT-u na vlasništvo.

Prepoznavanje hitne situacije ili krize

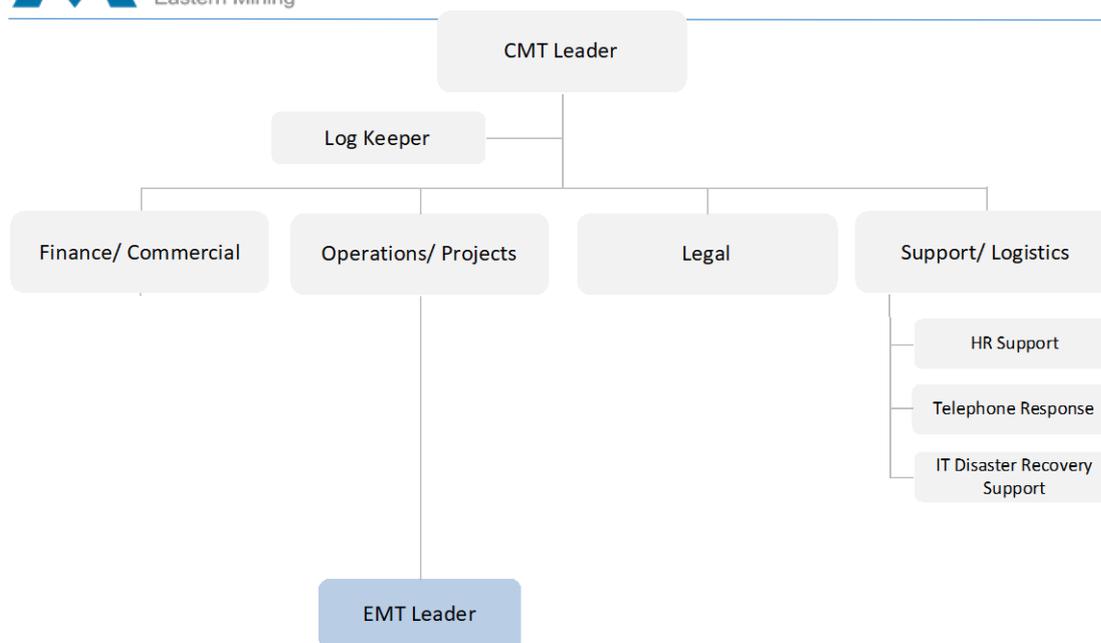
Hitni slučaj je svaki nenormalan događaj koji zahtijeva hitnu pažnju, obično usvajanjem timskog pristupa linijskom upravljanju. To je bilo koji neplanirani događaj koji rezultira privremenim gubitkom kontrole, ali gdje funkcionalni resursi mogu upravljati odgovorom. Većina hitnih slučajeva ne rezultira krizom.

Kriza je svako pitanje kontinuiteta poslovanja, ugleda ili odgovornosti koje ugrožava komercijalni položaj ili opstanak kompanije. Krize mogu biti izazvane događajem ili problemom, a one su bilo koja prekretnica koja ne spada u uobičajene poslovne situacije i vanredne situacije. Krize mogu zahvatiti čitav ili značajan dio kompanije i imati velike stvarne ili potencijalne dugoročne posljedice.

Krizne situacije zahtijevaju odgovore koji su prvenstveno strateške prirode, s fokusom na upravljanje vrućim pitanjima. Ponekad ih je teško identificirati, mogu eskalirati vrlo brzo, gotovo uvijek će uključivati značajne interese medija i često će biti vođeni percepcijama, a ne činjenicama.

CMT kompozicija

CMT je izvučen iz korporativne strukture i sastoji se od generalnog direktora, direktnih izvještaja, svih ostalih zaposlenih na poziv kao savjetnika, čuvara dnevnika i telefonskih odgovora.

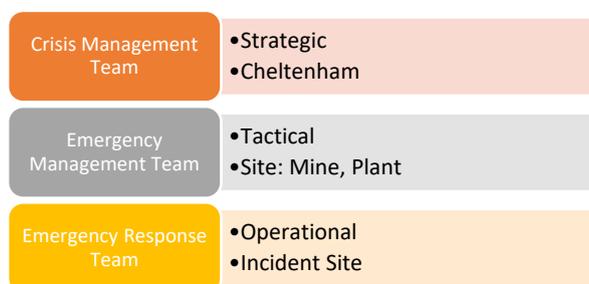

Slika 4.6– Tim za upravljanje kriznim situacijama

Projekat evakuacije (kriza)

Detaljni plan evakuacije bit će izrađen za rudnike i lokacije postrojenja, uključujući urede, te Informativni centar u Varešu. Menadžer zdravlja i sigurnosti bit će odgovoran za razvoj i provedbu planova evakuacije i osiguravanje odgovarajuće opreme, procedura i obuke za učinkovitu podršku procesu.

Nalog za evakuaciju dat će generalni direktor zajedno s timom za upravljanje kriznim situacijama.

Slika 4.7 - Timovi za odgovor

Prva pomoć i hitni medicinski slučajevi

Medicinski hitni slučajevi na lokaciji

Plan hitne medicinske pomoći i evakuacije (MEEP) sastavni su dio Strukture za hitne slučajeve. Kako bi se olakšala medicinska evakuacija, ADT projekti angažiraju dobro opremljene i visoko obučene medicinske stručnjake (vidi medicinski plan za standarde kvalifikacije) koji su, u ovom kontekstu, dodijeljeni:

- Pružiti osnovnu životnu podršku;
- Pružiti naprednu (traumatsku, srčanu ili drugu) podršku;
- Stabilizacija, priprema za sljedeći odgovarajući nivo njege;
- Trijaža i medicinsko djelovanje; i

- Medicinska pratnja.

Plan hitne medicinske pomoći i evakuacije ima za cilj osigurati da se ne gubi vrijeme u pokretanju najbolje moguće medicinske njege za teško ozlijeđeno ili bolesno osoblje, istovremeno osiguravajući da se svo relevantno osoblje informiše o situaciji.

MEEP detaljno opisuje klasifikacije medicinskih ustanova, postupke hitnog odgovora, klasifikaciju pacijenata i Smjer djelovanja za evakuaciju. Plan identifikuje glavne aktere i uspostavlja autoritet i odgovornost.

Medicinske ustanove (svi detalji u MEEP -u)

Klinika 1. nivoa: Prvi nivo gdje je osigurana dostupnost ljekara.

Klinika/bolnica drugog nivoa: Nivo 2 je sljedeći nivo medicinske njege u ovom Planu. Ima karakteristike nivoa 1, koje su povećane hirurškom i intenzivnom njegom i objektima.

Bolnica 3. nivoa: Medicinska ustanova nivoa 3 predstavlja potpuno opremljenu bolnicu koja uključuje sve mogućnosti medicinske njege nižeg ešalona.

Procedura odgovora (svi detalji u MEEP -u)

Razlika između primarne i sekundarne evakuaciju:

CASEVAC: je primarna evakuacija i podrazumijeva hitnu medicinsku podršku i kretanje teško ozlijeđene ili bolesne osobe sa mjesta na kojem se ozljeda/bolest dogodila ili s mjesta na koje su osobe kasnije premještene, u prva i obično najbliža odgovarajuća medicinska ustanova, koristeći najprikladnija dostupna sredstva.

MEDEVAC: je sekundarna evakuacija i podrazumijeva kretanje pacijenta između dvije priznate medicinske ustanove, obično uključuje premještanje pacijenta u sposobniju i/ili specijaliziranu medicinsku ustanovu.

Medicinske evakuacije pokreće podnositelj zahtjeva. Podnositelj zahtjeva može biti ili član medicinskog tima na licu mjesta ili imenovana osoba. Podnositelj zahtjeva ima određene odgovornosti pored postavljanja početnog zahtjeva.

Koordinator hitne medicinske pomoći (MEC): MEC je određen od strane Menadžera za hitne intervencije kao žarišta za prikupljanje, širenje i izvođenje vanjskih medicinskih evakuacija.

Vodeći principi za MEDEVAC (detaljno u MEEP -u)

Sljedeći principi za sve CASEVAC/MEDEVAC procedure:

Sredstva za evakuaciju: Pacijenti prioriteta 1 i 2 prvenstveno bi bili evakuirani zrakom.

Rutinske (ne hitne) evakuacije: Na zahtjev višeg medicinskog službenika (CMO), odgovornog za dodjeljivanje nivoa prioriteta za ublažavanje stanja pacijenta od daljeg pogoršanja.

Žrtve osoblja izvan projekta: Po potrebi, žrtve prioriteta 1 i 2 mogu biti evakuirane sredstvima ADT-a. Specifično upućivanje na ljude pogođene aktivnostima ADT-a i izvođača radova (na primjer, ako je vozilo ADT -a uključeno u saobraćajnu nesreću sa pješacima). Smjernice prema "Traumatskim ozljedama s mogućnošću dugotrajnog invaliditeta ili smrti".

Pacijenti sa zaraznim bolestima: U skladu s preporukom CMO -a, odobrenjem generalnog direktora (i na osnovu procjene medicinskog rizika), evakuacija pacijenata sa zaraznim bolestima ili kada postoji rizik od ozbiljne infekcije preporučit će se posebnim letom,

opremljenim specijaliziranim medicinskim osobljem i opremom. Oprema za ličnu zaštitu (OZO) i/ili bilo koje druge odgovarajuće mjere će se koristiti za osiguranje zaštite posade, medicinskog osoblja i imovine ADT -a.

Obrnuti postupak: Ovi se vodeći principi primjenjuju ako postoji hitan zahtjev da se medicinski radnici rasporede na mjesto unesrećenog/pacijenta, a ne da se premjeste pacijenti.

Praćenje i zatvaranje (detaljno u MEEP -u)

Svi prijavljeni lijekovi MEDEVAC/CASEVAC moraju se prijaviti u elektroničkoj kliničkoj bazi podataka. Medicinski izvještaji koji se podnose OIK -u u roku od 24 sata od evakuacije:

U svim slučajevima, detaljan opis (razloga za) odobrenje ili odbijanje preporuka MEDEVAC -a trebao bi biti u potpunosti dokumentiran i čuvan u stalnoj evidenciji.

U svim slučajevima, sastanak nakon akcije mora se održati i dokumentirati. Moraju se dati preporuke o poboljšanjima i razmotriti plan medicinske evakuacije radi izmjene kako bi odražavao najnovija iskustva.

Osnovna životna podrška

Osnovni treninzi prve pomoći će biti obezbijeđeni za sve zaposlene, izvođače i konsultante od strane njihovih poslodavaca. Najmanje jedan član svakog radnog tima mora biti kvalifikovana prva pomoć. Svaki tim mora biti opremljen priborom prve pomoći odgovarajućeg nivoa. U hitnim medicinskim slučajevima, Plan hitne medicinske pomoći će se provesti kako je prikazano na slici 4.10.

Projekat će u početku vanjske poslove medicinskih i hitnih službi prepustiti međunarodno priznatom pružatelju usluga po ugovoru u sklopu faze izgradnje projekta. Nakon što operacije počnu, može se zaposliti tim za hitne slučajeve koji će pružati interne službe za hitne slučajeve s namjerom da budu neovisni o vanjskim službama.

Detaljnu medicinsku obuku za osoblje za hitne slučajeve osigurat će izvođač medicinskih usluga i ugovoreni specijalisti. Projektne lokacije bit će opremljene vlastitim resursima i opremom za odgovor na hitne slučajeve, uključujući događaje opasne po život i život, sa namjenskim timovima smještenim u rudniku i luci. Upravljanje hitnim slučajevima, uključujući upravljanje incidentima, izvještavanje i obuku, bit će osigurano odabranom osoblju i osoblju izvođača radova.

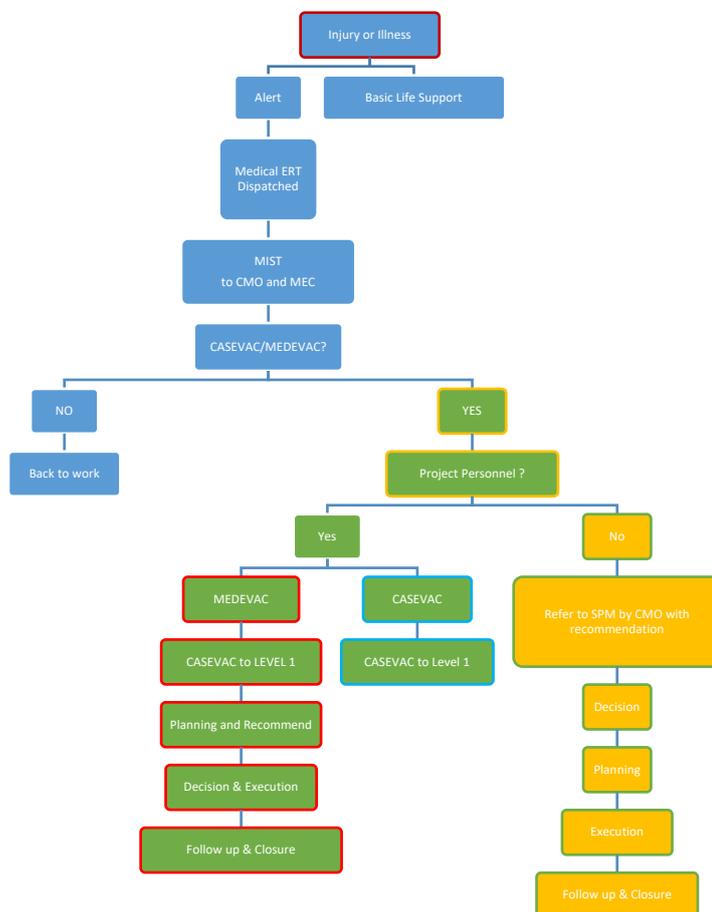
Izvođač medicinskih usluga osigurat će sredstva i opremu za rad medicinskih ustanova na lučkom terminalu i lokaciji rudnika. Usluge će biti ograničene na pitanja zdravlja i sigurnosti na radu i sanaciju povreda na radnom mjestu.

Izvođač medicinskih usluga će zaposlenima u Projektu i izvođačima radova osigurati obuku o zdravlju i načinu života. Obuka će uključivati razvoj obrazovnih programa za promicanje zdravlja i sigurnosti svih zaposlenika i izvođača radova, kao i za osiguravanje da Projekt, uključujući smještaj u kampu i obroke, zadovoljava međunarodno priznate standarde.

Što se tiče pružanja državne zdravstvene zaštite, postoje državne bolnice smještene u Zenici i Sarajevu, zajedno s brojnim privatnim klinikama. Najbliži (najbrže vrijeme prijevoza na najboljim cestama) hitni medicinski centar je u Varešu, koji je administrativno povezan sa Zeničkom bolnicom, gdje se pacijenti iz Vareša prevoze vozilima za hitni transport.

Hitna medicinska pomoć među lokalnim zajednicama

Po potrebi, žrtve prioriteta 1 i 2 mogu biti evakuirane imovinom ADT-a. Specifično upućivanje na ljude pogođene aktivnostima ADT-a ili izvođača radova (na primjer, ako je vozilo ADT -a uključeno u saobraćajnu nesreću sa pješacima). Kliničke upute prema "Traumatskim ozljedama s mogućnošću dugotrajnog invaliditeta ili smrti".

Slika 4.8 - Postupak hitnog medicinskog odgovora

HITNE SIGURNOSNE INTERVENCIJE

Sigurnosni hitni slučajevi rješavaju se u okviru sistema za krizne i hitne slučajeve i sa posebnim osvrtnom na sigurnosnu politiku, strategiju, plan upravljanja sigurnošću projekta i sigurnosne planove specifične za lokaciju. U slučaju sigurnosne opasnosti na lokalnom području primijenit će se sljedeće procedure:

Generalni direktor će objaviti sigurnosni hitni slučaj i implementirat će se „hitno zaustavljanje“, a svi radnici i izvođači radova povući će se na zaštićena mjesta (poput ureda i pogona za preradu) i čekati daljnja uputstva.

Generalni direktor će se povezati s predstavnicima vlade, organa za provođenje zakona i sigurnosnih snaga kako bi se utvrdila priroda i vjerovatno trajanje sigurnosne vanredne situacije te će se pripremiti i implementirati akcijski plan za određeni događaj. To može uključivati, ali nije ograničeno na niz radnji, kao što su:

- Nastavak normalnih radnih aktivnosti;
- Povećanje sigurnosti lokacije i sigurnosti prijevoza unutar i izvan zemlje;
- Evakuacija nebitnog osoblja i postavljanje operacija na njegu i održavanje sve dok se ne riješi privremeni sigurnosni hitni slučaj.

Ljudska prava

Projektom će se, u mjeri u kojoj je to moguće, utvrditi da sigurnosno osoblje nije učestvovalo u zloupotrebama ljudskih prava u prošlosti, da je na odgovarajući način obučeno za upotrebu sile i ponašanje prema radnicima i lokalnoj zajednici, te će od njih zahtijevati da postupaju u skladu sa važećim zakonom.

Projekat će istražiti sve vjerodostojne navode o nezakonitom ponašanju ili zlostavljanju od strane osoblja sigurnosti koji su takve navode prijavili ADT-u. Preduzeće se mjere kako bi se spriječilo ponavljanje, a za svo sigurnosno osoblje bit će potrebna stalna obuka o ljudskim pravima.

Stražarske snage će imati jasna uputstva i bit će provedena obuka o postupcima i politikama upotrebe sile. ADT i Pružalac sigurnosnih usluga u potpunosti će se pridržavati sljedećih kodeksa u kojima se ističe poštovanje ljudskih prava:

- Međunarodni kodeks ponašanja za pružatelje privatnih sigurnosnih usluga
- Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima
- Dobrovoljni principi o sigurnosti i ljudskim pravima
- Principi Globalnog dogovora (načela 1 i 2)
- Kodeks ponašanja službenika za provođenje zakona

Osoblje obezbjeđenja pridržavaće se ovih obaveza u svim svojim dužnostima bez izuzetka. Osoblje mora biti opsežno obučeno u tom pogledu. Osoblje ADT-a, izvođači radova i članovi zajednice moraju se ohrabriti da podijele zabrinutost zbog kršenja ljudskih prava sa rukovodstvom Odjela za sigurnost. U tu svrhu trebalo bi uspostaviti mehanizam za podnošenje žalbi koji će omogućiti ugroženoj zajednici da izrazi zabrinutost u pogledu sigurnosnih aranžmana i postupaka sigurnosnog osoblja.

Sprječavanje požara, spremnost i odgovor

Zaštita od požara namijenjena je usmjeravanju radnika na efikasnu zaštitu od požara tokom rudarskih i transportnih aktivnosti. Sljedeći zahtjevi i aktivnosti smatraju se minimalnim zahtjevima za sprječavanje i zaštitu od požara:

- Odabir i upotreba prijenosnih aparata za gašenje požara;
- Pružanje, održavanje, provjeravanje i pregled aparata za gašenje požara i drugih uređaja za kontrolu požara;
- Odvajanje nekompatibilnih materijala;
- Pružanje i održavanje odgovarajućeg pristupa skladišnim prostorima i drugim objektima;
- Opće održavanje i odlaganje otpada i ostataka;

- Skladišta opasnih materijala neće smjeti akumulirati nepotrebne zapaljive materijale.
- Čvrsti otpad će se uklanjati u redovnim intervalima;
- Metalne kante sa poklopcima za zatvaranje bit će predviđene za uljne krpe, strugotine i drugi visoko zapaljivi otpad;
- Kontrola vegetacije ili drugih događaja koji mogu biti osjetljivi na požar;
- Skladištenje goriva u odgovarajućim kontejnerima;
- Pružanje i održavanje znakova upozorenja na požar prema potrebi;
- Jasne upute osoblju o zaštiti i prevenciji od požara;
- Upute i obuka o upotrebi aparata za gašenje požara;
- Električnu opremu treba redovno provjeravati radi nedostataka;
- Zabranjeno je pušenje u vozilima ili u njihovoj blizini, ili u drugim radnim područjima/lokacijama;
- Strogo je zabranjeno otvaranje vatre i/ili spaljivanje materijala;
- Pravilne tehnike spajanja i uzemljenja koristit će se za bilo koju operaciju u kojoj bi statički elektricitet mogao postati izvor paljenja;
- MSDS će biti dostupan za sve vrste opasnih proizvoda (uključujući zapaljive). MSDS će opisati koju vrstu aparata za gašenje treba koristiti u slučaju požara;
- Odgovarajuća raspoloživost vatrogasne opreme za prvu pomoć kako bi se suzbilo/obuzdalo širenje vatre u slučaju izbijanja požara u bilo kojoj tački na ili u blizini mjesta pod njegovom kontrolom;
- Osoblje će se savjetovati o hitnom upozorenju na izbijanje požara u skladu s EPRP -om;
- i
- Uspostavljanje ERT-a za odgovor na sve požare.

ADT će osigurati da se poštuju sve zakonske odredbe koje primjenjuju lokalne vlasti, a koje mogu biti na snazi s vremena na vrijeme u vezi s opasnošću od požara, te će uspostaviti vezu s lokalnim vlastima. Bez obzira na bilo koji drugi zahtjev, ADT će osigurati da svako vozilo i predmet građevinskog pogona budu opremljeni aparatom za gašenje požara.

5.0 INSPEKCIJE I MONITORING

ADT i izvođači radova će razviti program inspekcije i revizije kako bi se osiguralo da se poštuju procedure pripravnosti i reagovanja u hitnim slučajevima.

Redovno praćenje i izvještavanje EPRP-a provodit će se putem mjesečnog izvještaja o EHS-u koji će biti pripremljen i dostavljen generalnom direktoru. Izvještavanje će uključivati:

- Sažetak aktivnosti preduzetih tokom izvještajnog perioda;
- Sva odstupanja ili neusklađenosti sa EPRP-om;
- Planirane aktivnosti u narednom izvještajnom periodu; i
- Bilo koja druga pitanja koja izazivaju zabrinutost.

Monitoring pripravnosti u hitnim slučajevima

Za pripravnost u hitnim slučajevima, svaki od sljedećih planova praćenja mora se testirati godišnje, a planove će pregledati svakih šest mjeseci od strane Projekta i timova za upravljanje krizom.

- Inspekcije Alata i Opreme
- Prijenosni električni alati bit će podvrgnuti preventivnom pregledu najmanje jednom u 3 mjeseca.
- Prijenosni zračni kompresori mjesečno će se provjeravati na unutarnje nakupljanje zapaljivog mulja, zajedno s ostalim navedenim pregledima.
- Neće se dopustiti nakupljanje uljnih krpa i papira na opremi ili u kabini operatera i ogradama.
- Oprema za zavarivanje plinom će se provjeravati na curenje prije svake upotrebe od strane korisnika. Pritisak u crijevu bit će ispušten kada oprema privremeno ne radi.
- Privremeni grijači, motori sa unutrašnjim sagorijevanjem i druga oprema za proizvodnju toplote bit će pod odgovarajućim nadzorom i održavanjem.

Pregledi materijala

Sav zapaljivi materijal primljen na poslu bit će prijavljen za odgovarajući nadzor radi pravilnog skladištenja. O pitanjima u vezi sa zapaljivim materijalima konsultovat će se saradnik za okoliš i saradnik sigurnosti.

Skladišteni zapaljivi materijali provjeravat će se u svrhu prevencije opasnosti od požara najmanje jednom sedmično.

Kante za gorivo koje se koriste za naftne derivate bit će sigurnosne kante i imat će gornji dio i vrh obojen crvenom bojom za njihovu identifikaciju. Ove kante će se koristiti samo za naftne derivate, a naftni derivati se neće stavljati u neoznačene.

Kante i drugi zapaljivi spremnici tekućina bit će dobro zatvoreni, osim kada se pune ili prazne.

Inspekcije radnog područja

Bit će uspostavljen sistem povremenih inspekcija za sprječavanje požara. Učestalost takvih pregleda bit će određena posebnim karakteristikama lokacije i/ili zahtjevima zadatka.

Kontrolna lista za sprječavanje požara će se koristiti kao vodič za određivanje obima inspekcije kako bi se osiguralo dosljedno i temeljito praćenje pogođenih radnih područja.

Nadzornici na terenu bit će odgovorni za kontrolu održavanja domaćinstva kako bi spriječili prekomjerno nakupljanje smeća i drugih zapaljivih materija.

Radnici će pregledati radna područja prije početka radova proizvodnje topline. Sve opasnosti od požara bit će uklonjene ili zaštićene prije početka radova. Sve potrebne dozvole bit će pribavljene prije početka radova.

Svi radovi, gdje može doći do nakupljanja opasnih plinova ili para uslijed čišćenja, lakiranja raspršivanjem i korištenja ljepila, bit će oslobođeni izvora paljenja.

Radnici će provjeriti svoja radna područja na kraju radnog dana. Posebna će se pažnja posvetiti područjima zavarivanja i spaljivanja, prostorima za pušenje, održavanju domaćinstva i pristupnim rutama. Također će provjeriti isključenje mašina i opreme i zapaljive skladišne prostore.

Nadzornici pogona će provjeravati požar na kraju svake smjene, provjeravajući ima li curenja plina, isključenja opreme i odlaganja cigareta. Uljane krpe stavljat će se u zatvorene metalne posude.

Pepeljare, korpe za otpatke, skladišta, masne krpe i kancelarijske mašine izvori su požara i redovno će se prazniti.

Zavarivači će biti odgovorni za isključivanje opreme na kraju radnog dana. Područja zavarivanja i gorenja će se prema potrebi provjeravati najmanje 30 minuta nakon prestanka rada.

Uredi, menze, kabine imat će kartu s lokacijom vatrogasnih aparata i putevima za bijeg.

Naftni proizvodi, aceton i alkohol neće se koristiti kao otapalo za čišćenje odjeće, alata, opreme ili vanjskih površina zgrada. Za čišćenje će se koristiti samo odobrena otapala.

Pušenje i žvakanje duhana dopušteno je samo u za to predviđenim prostorima.

Redoviti temeljiti pregledi radnih područja i zgrada radi otkrivanja i uklanjanja opasnosti od požara ili potencijalnih izvora požara.

Oprema na benzinski i dizel pogon smije se koristiti samo u dobro prozračenim prostorima. Izduvne cijevi treba držati dalje od zapaljivih materijala. Motori se moraju zaustaviti prije punjenja gorivom.

Kuhinjski prostori posebno su mjesto opasnosti od požara i nadzirat će se kako bi se osiguralo da su električni priključci isključeni nakon upotrebe i da ne predstavljaju opasnost od požara.

Izvođači moraju prijaviti ADT HSE timu sljedeće:

- Rezultate revizije i inspekcije;
- Korektivne radnje; i
- Incidente prema proceduri.

Inspekcije vatrogasne opreme

Za preglede vatrogasne opreme bit će odgovoran menadžer zdravlja i sigurnosti.

Implementirat će se raspored inspekcijskih pregleda, a inspekcije će obavljati ERT u okviru svojih dužnosti.

Aparati za gašenje požara će se pregledavati najmanje jednom sedmično kako bi se provjerilo da li su u radnoj pripravnosti. Njihovo opće stanje treba provjeriti zajedno sa crijevima, mlaznicama, brtvama, mjeračima, kontrolnim karticama, težinom, lokacijom i montažnim držačima.

Pohranjeni tipovi pritiska i ulošci modela pod pritiskom patrone će se vagati najmanje jednom godišnje i podvrgnuti temeljitom pregledu održavanja.

Hidrostatička ispitivanja će se provoditi na suhim hemijskim aparatima za gašenje svake druge godine, a na drugim vrstama svake godine. Ispitni pritisak bit će 75 % tvorničkog ispitnog pritiska, koji je naveden na natpisnoj pločici. Ovo ispitivanje trebao bi obaviti odgovarajuće kvalificirani izvođač radova, koji će označiti aparat za gašenje koji je hidrostatski testiran, navodeći svaki datum ispitivanja.

Inspekcije vozila

Vozila će biti podvrgnuta preventivnom pregledu najmanje jednom u 3 mjeseca.

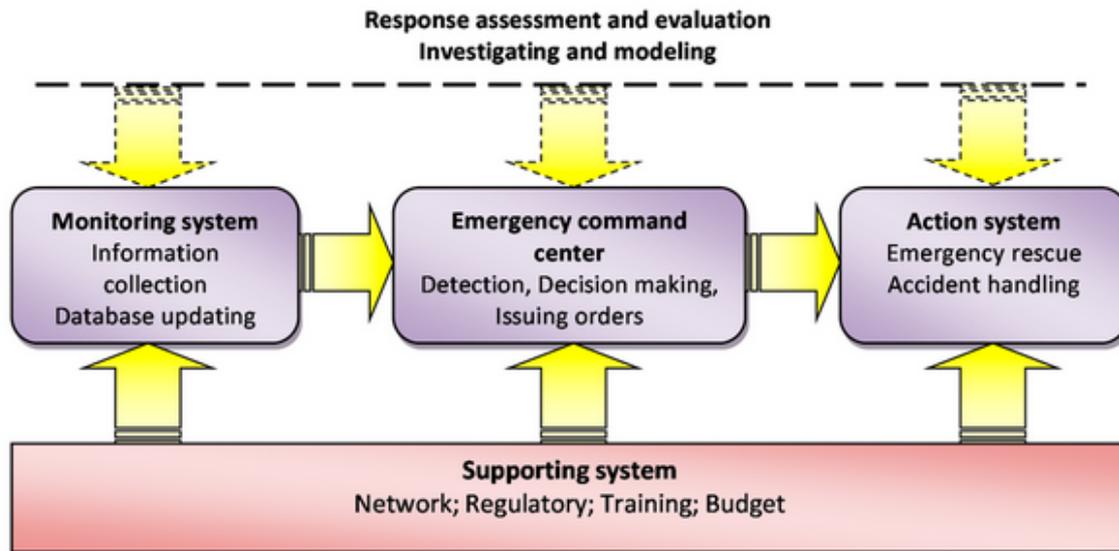
Rad ventila, pumpi i cijevi na tankerima provjeravat će se mjesečno, zajedno s ostalim navedenim pregledima.

Istraga i izvještavanje o hitnim incidentima

Tokom svakog hitnog incidenta, dokumentacija o hitnom slučaju počinje sa početnim izvještajem o hitnom slučaju koji je dao prvi interventni službenik. Ključne osobe koje vode dnevnik incidenta uključuju osoblje obezbeđenja koje je primilo poziv, vođu ERT-a, koje odmah započinje evidenciju incidenta i reagovanja u hitnim slučajevima na licu mesta. Svi ovi dokumenti, kao i drugi koji su nastali tokom vanrednog stanja, postaju dio evidencije o hitnim slučajevima. Osim toga, hitne slučajeve treba istražiti i dokumentirati te poduzeti korektivne mjere kako bi se osiguralo da se takvi hitni slučajevi u budućnosti mogu spriječiti. Nakon što ERT proglasi hitnu situaciju, započinje postupak istrage incidenta, pod vodstvom menadžera zdravlja i sigurnosti, sa svrhom:

- Utvrđivanja uzroka hitne situacije;
- Utvrđivanja da li je preduzeta odgovarajuća reakcija u hitnim slučajevima;
- Utvrđivanja da li su Plan za reagovanje u hitnim slučajevima, organizacija za reagovanje u hitnim slučajevima i postupci za reagovanje u hitnim slučajevima adekvatni ili ih je potrebno modifikovati;
- Određivanja korektivnih i preventivnih radnji za sprječavanje; i
- Dokumentovanja incidenta i korektivnih radnji.

Slika 5.1 predstavlja okvir ADT sistema za hitne intervencije.

Slika 5.1 - Okvir ADT sistema za hitno reagovanje

6.0 TRENING

ADT vjeruje da je sveobuhvatna obuka o korištenju opreme za hitne slučajeve i uređaja i taktika zaštite osoblja neophodna kako bi se osigurao najbolji mogući odgovor. Kompetentnost u reagovanju na hitne slučajeve zahtijeva potpuno razumijevanje uloga i odgovornosti svake osobe u timu za reagovanje. Obuka je sastavni dio cjelovitog programa planiranja i implementacije za nepredviđene situacije.

Početnu obuku moraju pratiti periodična ažuriranja kako bi se održalo poznavanje svih aspekata plana. Kao minimum, svi zaposleni trebaju proći obuku u sljedećim oblastima:

- Kako podići alarm;
- Kako prijaviti incident;
- Hitna medicinska pomoć, nesreća ili smrtni slučaj;
- Izlijevanje goriva i maziva ili izlijevanje ili istjecanje otpadnih voda;
- Prirodna katastrofa;
- Nestale osobe; Koje hitne radnje treba preduzeti u slučaju incidenta (npr. Kada se evakuisati, kada i kako intervenisati, koju ličnu zaštitnu opremu koristiti; koje sisteme isključiti itd.); i
- Suzbijanje požara i upotreba prijenosnih aparata za gašenje požara: Ako se od osoblja očekuje da se bori protiv početnih požara ili će morati pobjeći kroz područje koje bi moglo biti zahvaćeno požarom, potrebno ga je osposobiti za upotrebu aparata za gašenje i njihov ispravan rad na određenim vrstama požara (npr. metali, električni, hemijski, drvo ili papir). Ako se ne očekuje da će obuzdati vatru, trebali bi se jednostavno evakuirati.

Obuka za odgovor na izlijevanje bit će dio obuke vozača. Svi vozači bit će obaviješteni o proizvodima koji će se prevoziti i MSDS-u. Nadzornici koji će obavljati ulogu koordinatora za odgovor na izlijevanje, nadzornici za odgovor na izlijevanje i osoblje za čišćenje proći će detaljniju obuku koja će im omogućiti da brzo i sigurno odgovore na svako izlijevanje na mjestu. Određeni timovi za odgovor na katastrofe proći će i dodatnu obuku.

Svi zaposlenici na licu mjesta bit će svjesni MSDS -a i upoznat će se sa onima koji su relevantni za njihove aktivnosti, što može zahtijevati stalnu obuku.

ADT će osigurati da svi vozači budu obučeni za postupke ADT -a u hitnim slučajevima, posebno za postupke nakon saobraćajne nesreće i osnovne tehnike prve pomoći;

ADT će također osigurati odgovarajuću specijaliziranu obuku za vozače koji prevoze opasne materijale.

Osim toga, određene funkcije, poput sljedećih, zahtijevaju posebnu obuku za uključene zaposlenike:

- Timovi za hitne slučajeve, uključujući vatrogasce, prvu pomoć i određene kontakte s medijima;
- Specijalizirana oprema: Neke operacije IT / strojeva predstavljaju izloženost gubitku požara po samoj svojoj prirodi; npr. generator u nuždi i rezervoar za gorivo, uređaji na gas u bocama. Uključeni zaposlenici moraju biti detaljno obučeni o rizicima od požara i mjerama kontrole koje treba slijediti.
- Kontrola saobraćaja: Tokom požara ili drugog hitnog slučaja, osobe sa osnovnim dužnostima moraju biti u mogućnosti uputiti osoblje i/ili javne službe za hitne slučajeve na lokacije gdje su potrebne.
- Promjena posla: Obuka zaposlenika kada promijene posao može biti jednako važna kao i uvođenje u rad novog osoblja.

O brigama o sigurnosti i okolišu, te o svijesti također će se raspravljati na svakom sastanku o sigurnosti i pri pokretanju novih operacija koje mogu utjecati na okoliš. U slučaju incidenta svi zaposlenici bit će obaviješteni, ponovo poučeni i prekvalificirani prema potrebi.

Vježbe i simulacije

ADT smatra da su lažne vježbe ili simulacije važne za razvoj vještina zaposlenika i izvođača radova te za procjenu adekvatnosti planova i priprema za nepredviđene situacije u rješavanju i ekoloških i zdravstvenih i sigurnosnih pitanja. Upravitelj H & S -a planira periodične simulacijske vježbe u vezi s identifikovanim potencijalnim incidentima i scenarijima hitnih slučajeva. Prva potpuna vježba reagiranja u hitnim slučajevima, koja uključuje izvođače radova, bit će izvedena u roku od tri mjeseca od mobilizacije i uključit će naučene lekcije u EPRP.

Ciljevi vježbi i simulacija uključuju evaluaciju sljedećeg:

- praktičnost plana (struktura i organizacija);
- adekvatnost komunikacije i interakcije među stranama;
- postupak reagovanja u hitnim slučajevima i efikasnost opreme u sprečavanju ili zadržavanju zagađenja i/ili povreda;
- postupci evakuacije i broja osoblja;

- adekvatnost postupaka prve pomoći i spašavanja;
- adekvatnost odgovora i obuke osoblja za hitne slučajeve; i
- vještine odnosa s javnošću.

Vježbe će se izvoditi u različitim oblicima, poput stolnih, kompjuterski sintetiziranih vježbi i praktičnih vježbi na licu mjesta. Vježbe će se odvijati u unaprijed utvrđenim redovnim intervalima, dovoljno učestalim kako bi se osiguralo da tim za odgovor održava vještinu u svim aspektima plana za nepredviđene situacije. Vježbe će se izvoditi u različitim situacijama i poželjno je u njih uključiti javne organizacije za hitne slučajeve. Složenost vježbe može se povećati kako tim za odgovor na incident stječe stručnost.

Osoblje na radilištu i vozači poduzimat će periodična testiranja postupaka reagiranja u hitnim slučajevima koristeći scenarije lažnih vježbi. Ovi testovi će se provoditi dva puta godišnje. Ovi intervali će biti češći ako postoji velika fluktuacija zaposlenih. Ishod svake vježbe će se evidentirati i pregledati za područja poboljšanja od strane odgovorne osobe za odgovarajuće područje.

Izjava za medije

Na pitanje medija ili predstavnika javnosti, zajednice o incidentu, samo je glavni izvršni direktor ovlašten razgovarati s medijima u ime kompanije. Koristit će se sljedeća izjava:

„Mogu potvrditi da je došlo do incidenta na ..... (Lokacija) koji uključuje (možete imenovati resurse, ali bez imena ili ličnih podataka). U ovom trenutku nemam više informacija. Više informacija o ovom incidentu dat će više rukovodstvo kada budemo imali više detalja. ”

Evidencije

Vođenje evidencije (evidencija će se čuvati najmanje 10 godina) i uključivat će sljedeće:

- Izvještaji o incidentima;
- Popunjeni revizorski i inspekcijski obrasci;
- Mjesečni izvještaji o okolišu;
- Mjesečni izvještaji o upravljanju otpadom;
- Trendovi otpada u proizvodnji, ponovnoj upotrebi, recikliranju u tonama i procentima;
- Manifesti otpada;
- Obrasci za prijenos otpada; i
- Korektivne radnje.

7.0 Reference

Globalni standardi i drugi standardi	
Standardi i smjernice IFC -a	Osoba koja započinje proces promjene
UNEP/ICMM	Dobra praksa u pripravnosti i odgovoru na hitne slučajeve
UNEP	Tehnički izvještaj br: 41 APELL za rudarstvo
Zakonodavstvo BiH	<ul style="list-style-type: none"> • Zakon o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", br. 15/21) • Zakon o rudarstvu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/10) • Zakon o zaštiti na radu („Službene novine Federacije BiH“, br. 79/20) • Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", br. 64/09)
ESHIA	Procjena uticaja na životnu sredinu i zdravlje za projekat
ADT ESMP	Plan upravljanja okolišem i društvenim dobrom

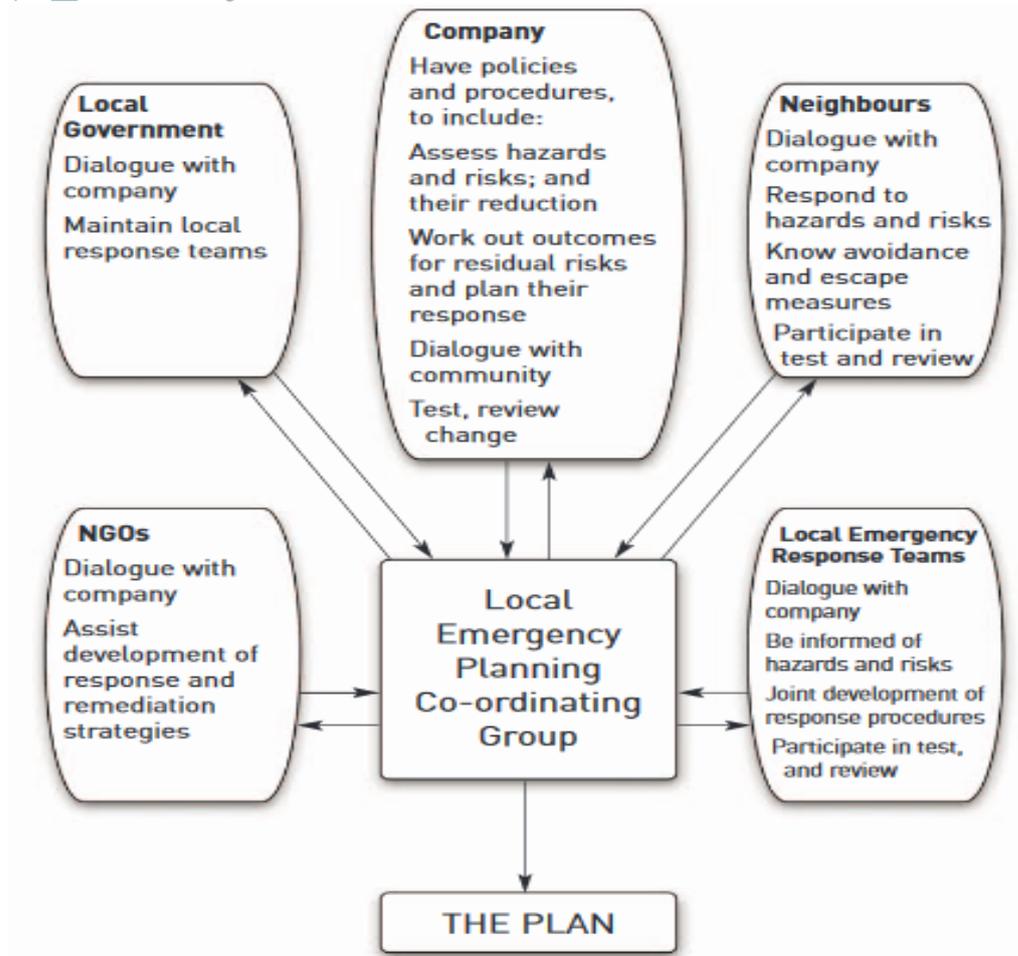
Apell komunikacijski alat

APELL je alat za okupljanje ljudi kako bi se omogućila učinkovita komunikacija o rizicima i reagiranju u hitnim slučajevima. Proces dijaloga trebao bi pomoći u smanjenju rizika, poboljšati efikasnost odgovora na nesreće i omogućiti običnim ljudima da na odgovarajući način reagiraju u hitnim slučajevima.

APELL se sastoji od procesa u deset koraka za razvoj integriranog i funkcionalnog plana za reagiranje u hitnim slučajevima koji uključuje lokalne zajednice, vlade, hitne službe i druge. Ovaj proces stvara svijest o opasnostima u zajednicama u blizini industrijskih objekata, podstiče smanjenje i ublažavanje rizika i razvija spremnost za reagovanje u hitnim slučajevima. Komunikacija se često odvija između tri glavne grupe zainteresovanih strana - kompanije, zajednice i lokalnih vlasti. Rasprava o opasnostima obično vodi identifikaciji mjera smanjenja rizika, čineći tako područje sigurnijim nego prije. Strukturirana komunikacija između tijela za reagovanje u hitnim slučajevima (javnosti i preduzeća) rezultira bolje organiziranim ukupnim naporima za reagovanje u hitnim slučajevima.

Deset koraka kako slijedi:

1. **Identifikovati učesnike u hitnim slučajevima i utvrditi njihove uloge, resurse i zabrinutosti.**
2. **Procijeniti opasnosti i rizike koji mogu rezultirati hitnim situacijama u zajednici.**
3. **Neka učesnici pregledaju svoje planove reagovanja u hitnim slučajevima kako bi osigurali koordiniran odgovor.**
4. **Identifikovati potrebne zadatke odgovora koji nisu obuhvaćeni postojećim planovima.**
5. **Uskladiti ove zadatke s resursima identifikovanih učesnika.**
6. **Učiniti potrebne promjene kako biste poboljšali postojeće planove, integrirali ih u opći plan zajednice i postigli dogovor.**
7. **Predati integrisani plan zajednice za pisanje i dobijanje odobrenja od lokalnih vlada.**
8. **Educirati grupe učesnika o integriranom planu i pobrinuti se da svi hitni službenici budu obučeni.**
9. **Uspostaviti procedure za periodično testiranje, pregled i ažuriranje plana.**
10. **Educirati zajednicu o integrisanom planu.**

APELL komunikacijski okvir

8.0 Trening

Potreban broj programa obuke bit će osiguran za osoblje Projekta koje radi sa otpadnim stijenama, kao i za tim za zaštitu okoliša i relevantne podizvođače.

Redovne interne inspekcije će se vršiti kako bi se osiguralo da se mjere ublažavanja navedene u ovom planu primjenjuju tokom projekta.

9.0 Pregled i ažuriranje

Rezultati monitoringa bit će prijavljeni odgovornim stranama kako bi se osiguralo da su projektne aktivnosti u skladu s zakonskom regulativom i međunarodnim standardima.

U zavisnosti od rezultata praćenja, Plan pripravnosti i reagovanja u hitnim slučajevima bit će revidiran i ažuriran po potrebi.

Dodatak 1

Proces vanjske komunikacije zasnovan je na komunikacijskom alatu APELL u deset koraka

Proces eksterne komunikacije	
Korak 1	Identifikovati učesnike u hitnim slučajevima i utvrditi njihove uloge, resurse i zabrinutosti.
Korak 2	Procijeniti rizike i opasnosti koji mogu rezultirati hitnim situacijama u zajednici i definirati opcije za smanjenje rizika.
Korak 3	Neka učesnici pregledaju sopstveni plan hitnih slučajeva radi adekvatnosti u odnosu na koordiniran odgovor, uključujući i adekvatnost komunikacionih planova.
Korak 4	Identifikovati potrebne zadatke reagiranja koji nisu obuhvaćeni postojećim planovima.
Korak 5	Uskladiti ove zadatke sa resursima koji su dostupni od identifikovanih učesnika.
Korak 6	Uvesti potrebne promjene kako bi se poboljšali postojeći planovi, integrirali ih u sveukupni plan reagiranja u hitnim slučajevima i komunikaciju i postigli dogovor.
Korak 7	Predati integrisani plan za pisanje i odobrenja od lokalnih vlasti.
Korak 8	Educirati grupama učesnika i pobrinuti se da svi hitni službenici budu obučeni.
Korak 9	Uspostaviti procedure za periodično testiranje, pregled i ažuriranje plana.
Korak 10	Educirati zajednicu o integrisanom planu.

APELL za rudarstvo bit će referenciran u pripremi strategije za upravljanje incidentima koji imaju potencijal utjecati na bliske sudionike, uključujući i druge industrijske aktivnosti, poput šumarstva.

Svijest o hitnim slučajevima

Zdravstvena i sigurnosna kartica / kartica za hitne slučajeve bit će pripremljena i dostavljena svim radnicima, koju će uvijek nositi. Ovo će odrediti:

- Ključne politike i procedure;
- Šta učiniti u hitnim slučajevima; i
- Ključni kontakti i brojevi telefona.

Izvođači će imati odgovarajuću komunikacijsku opremu koja će omogućiti ADT-u da bude odmah obaviješten o svim incidentima i da reagira na njih.

Opće procedure reagovanja u hitnim slučajevima

Otkrivač/pronalazač

Prva osoba koja otkrije hitan slučaj naziva se "Otkrivač". Otkrivač mora aktivirati alarm. Alarm se aktivira tako što se kontaktira kontrolna soba za hitne slučajeve pozivom telefonskog broja hitne pomoći ili pozivom hitne službe putem radija. Bit će uspostavljena namjenska radio frekvencija za hitne slučajeve.

Radio procedura: Otkrivač će pozvati na svom trenutnom radijskom kanalu: „Kod 1, Kod 1, Kod 1“ i jasno navesti prirodu i lokaciju hitnog slučaja. Otkrivač će tada promijeniti svoj radio na kanal [1] (kanal hitnog slučaja) i ponoviti „Kod 1, Kod 1, Kod 1“ te prirodu i lokaciju hitnog slučaja. Otkrivač će ostati na Kanalu 1 i čekati odgovor Hitne pomoći.

Telefonska procedura: Otkrivač će pozvati broj hitne pomoći i jasno navesti „Šifra 1, Kod 1, Kod 1“, a zatim jasno navesti prirodu i lokaciju hitne pomoći. Uvjeriti se da se informacije ponavljaju otkrivaču. Zatim će ostati na vezi sve dok mu ne potvrde da prekine vezu nakon što potvrdi svoj kontakt broj.

U svim okolnostima, budite spremni dati sljedeće podatke:

- Vaše ime i telefonski broj sa kojeg zovete;
- Lokacija;
- Tačno mesto nesreće;
- Ono što se dogodilo;
- Koliko žrtava; i
- Kakve povrede.

Vježba hitnih radnji

Otkrivač bi trebao osigurati sljedeće radnje:

- Procijeniti scenu za prirodu nesreće i sigurnost;
- Oglasite alarm i pružite odgovarajuće informacije;
- Zaštita od svih nesigurnih situacija (primjer: isključite napajanje);
- Procijeniti žrtve;
- Reagovati na ozljede opasne po život (Gubitak krvi, dišni putevi, disanje, CPR, AED);
- Reagovati na ozljede koje nisu opasne po život; i
- Predati ERT -u.

Svo osoblje imenovano u tim za hitne slučajeve (ERT) ili tim za upravljanje u hitnim slučajevima (EMT) mora odmah nadzirati radio i / ili telefonsko emitiranje i biti spremno odgovoriti na poziv za aktivaciju.

Članovi EMT -a moraju se odmah javiti Centru za koordinaciju incidenata.

Kontrola reagovanja u hitnim slučajevima

Kontrolna soba za hitne slučajeve koja radi 24 sata dnevno bit će određena i opremljena telefonima i radijima.

U Kontrolnoj sobi će raditi obučeno osoblje, nazvano Hitni dispečeri (ED), zaduženo za prikupljanje informacija vezanih za hitne slučajeve, pružanje pomoći i uputa glasom i obavještanje nadležnog tima za hitne slučajeve.

ED će procijeniti dolazni poziv i situaciju prema:

Postavljanje pitanja:

- Gdje je nesreća/incident?
- Ko je uključen (koliko)?
- Šta se desilo?
- Kada se to dogodilo?
- Šta je do sada urađeno?
- Zašto se to dogodilo?

Zapišite sve relevantne detalje hitne situacije u dnevnik.

- Vrijeme prijavljene nesreće/incidenta
- Ime pozivaoca
- Lokacija pozivaoca
- Telefon/kontakt broj
- 'Priroda nesreće/incidenta'
- Detalji o lokaciji i povijesti

Počnite odmah primati obavještenja:

Prema SOP-u:

- Medicinsko osoblje na lokaciji (uvijek)
- Upravitelj reagovanja u hitnim slučajevima (ERM)
- Lider ERT -a prema ERM -u
- Bilo koje drugo osoblje prema uputama menadžera za hitne slučajeve (na primjer zapovjednik incidenta)
- Nacionalne hitne službe prema potrebi.

Upravitelj reagovanja u hitnim slučajevima (ERM)

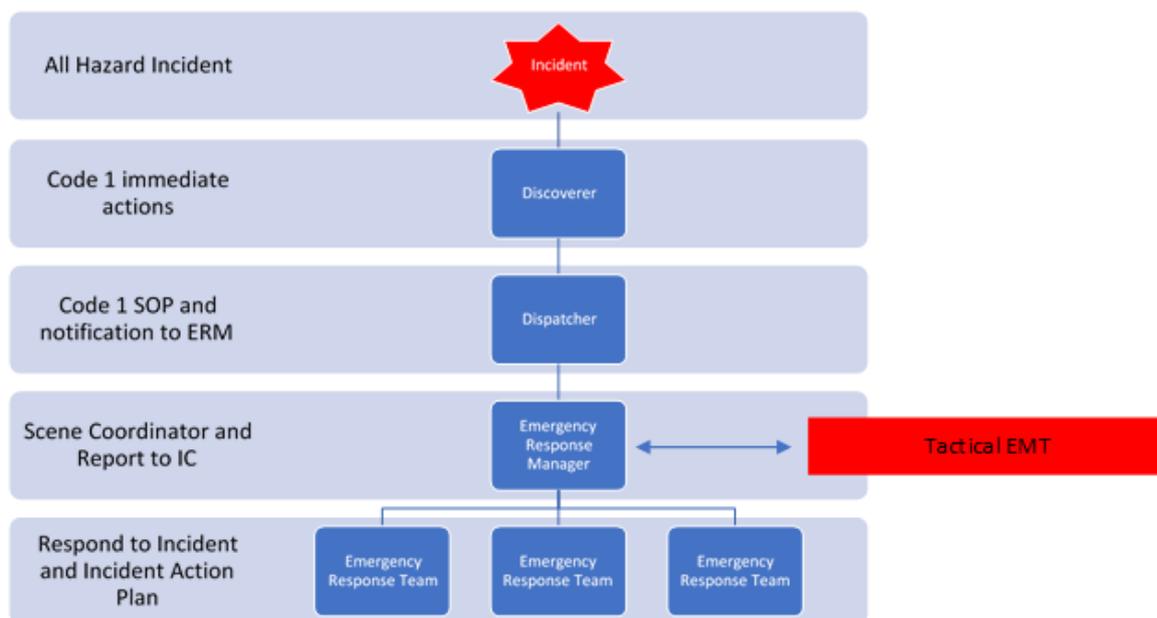
ERM će se mobilisati na mjesto događaja i, nakon što ga obavijeste o svim dešavanjima, preuzet će kontrolu nad mjestom događaja i usmjerit će odgovor cijelog osoblja na mjestu događaja. Aktivirajte dodatni ERT po potrebi odmah za kontrolu situacije (primjer medicinski ERT, sigurnosni ERT, HSE ERT, okolišni ERT). Nakon što je ERM dao smjernice za napore odgovora, on/ona će imenovati odgovarajućeg člana ERT -a koji će djelovati kao kapetan tima i preuzeti kontrolu nad mjestom događaja. ERM će zatim podnijeti izvještaj Centru za kontrolu incidenata (ICC) kako bi izvijestio komandanta incidenta (IC).

Komandant incidenta

Komandant incidenta odmah će izvijestiti ICC kada se pokrene incident kod 1. Komandant incidenta će biti odgovoran za prenošenje prirode i obima bilo koje hitne situacije Timu za upravljanje krizama ako je potrebno (u slučaju krize). Komandant incidenta će nastaviti sa sastavljanjem strukture komandnog sistema prema prirodi i obimu incidenta.

Sve ostalo osoblje radne lokacije

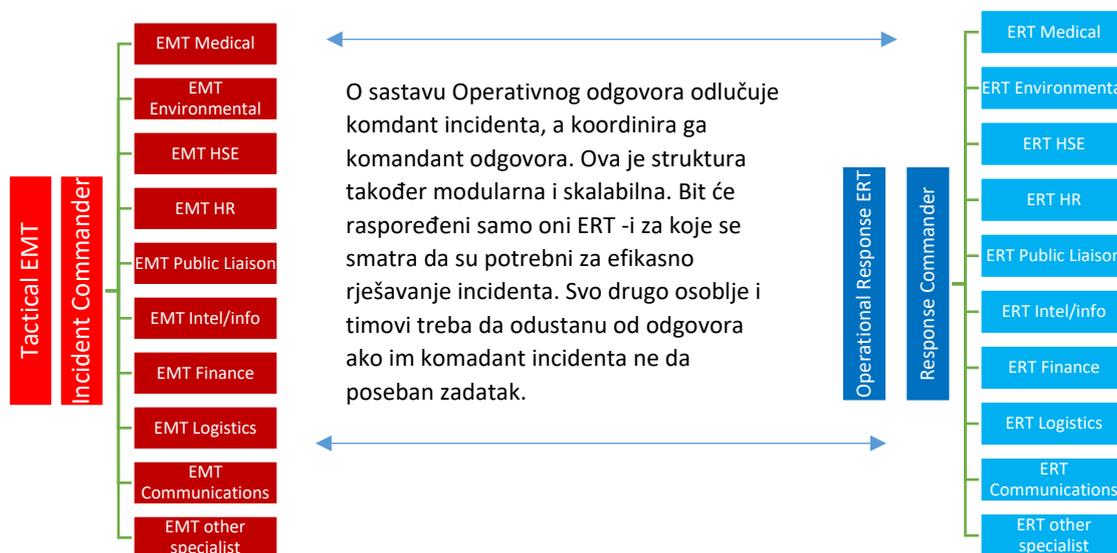
Svo osoblje na radilištu koje nije direktno uključeno u napore ERT-a prestat će s radom, osim ako bi prekid njihovog rada mogao rezultirati hitnom situacijom ili je od komandanta incidenta zatraženo da nastavi rad. Radio "Tišina" će se poštivati osim ako to nije sigurno. Ovo sve dok komandant incidenta ne izjavi "Sve je čisto".

Slika A.1 - Osnovna procedura odgovora

Taktički EMT

Komandant incidenta će organizovati komandno osoblje prema potrebi kako bi se na odgovarajući način reagovalo na konkretan odgovor. Ovi članovi osoblja savjetuju i pomažu komandantu incidentu u upravljanju Operativnim timovima. Struktura je modularna i skalabilna i aktiviraju se samo relevantne jedinice. U malom incidentu, komandant incidenta ispunjava sve funkcije.

Slika A.2 - Postupak operativnog odgovora

Prenos komande i odgovornosti

Prenos komande i odgovornosti

Često je potrebno da se vođa tima ili cijeli ERT oslobode:

- Potrebni su napredniji ili specijalizirani resursi;
- Umor;
- Promjena prirode hitnosti;
- Preuzima državna agencija;
- Komandna odluka.

Najbolje se premjestiti na kraju operativnog perioda. Kada dođe do prijenosa, proces bi trebao uključivati briefing sa prikupljanjem bitnih informacija za nastavak sigurnih i učinkovitih operacija.

Planiranje akcije u slučaju incidenta

Operacije reagovanja moraju biti koordinirane kako je navedeno u Akcionom planu za incidente (IAP). IAP se mora razviti unutar prvog sata od odgovora. IAP može biti usmeni ili pismeni, sa ciljevima koje je odredio komandant incidenta. Taktika, resursi i podrška svi su elementi IAP -a koji rade na postizanju zajedničkog cilja. Da bi bio efikasan, IAP bi trebao:

- Pokriti određeni vremenski okvir
- Biti proaktivan
- Navesti ciljeve incidenta
- Navesti aktivnosti koje treba dovršiti
- Dodijeliti odgovornosti
- Identifikovati potrebne resurse
- Navesti komunikacijske protokole

Za manje/slabije složene incidente, IAP može biti usmeni ili pismeni. Neki incidenti, na primjer incidenti opasnih materijala, mogu zahtijevati pisani IAP prema uputama relevantnih sigurnosnih standarda.

IAP mora odgovoriti na sljedeća četiri pitanja:

- Šta želimo učiniti?
- Ko je odgovoran za to?
- Kako komuniciramo jedni s drugima?
- Koja je procedura ako je neko povrijeđen?

Standardni obrasci IAP -a bit će dizajnirani za određene incidente.

Tipično, ERT će ostati pod kontrolom sve dok se ne utvrdi da je hitna situacija okončana, tj. medicinski odgovor na sve povrijeđene osobe je završen, požari su ugašeni, izlivanje zaustavljeno i obuzdano, bilo koja druga situacija koja izaziva hitnu situaciju je pod potpunom kontrolom, i vjerojatnost ponavljanja hitne situacije smatra se minimalnom. Vođa svakog ERT-

a savjetovat će komadanta incidenta, koji će odlučiti je li hitna situacija okončana i može li se izdati „Sve u redu“.

Nakon što se proglašava da je hitna situacija završena, tipične radnje ERT -a uključivat će:

- Dokumentaciju o incidentu;
- Pokretanje istrage u hitnim slučajevima, izvještavanje i vođenje evidencije;
- Pokretanje čišćenja koje će biti u nadležnosti Odjela za sigurnost i okoliš koji će također razviti plan čišćenja uz uključivanje ERT-a;
- Odmah osigurati tretman, skladištenje ili odlaganje otpada, zagađenog tla ili površinskih voda ili bilo kojeg drugog materijala koji je rezultat incidenta;
- Naknadna komunikacija sa vanjskim osobljem za hitne slučajeve, uključujući obavještavanje bilo koje vanjske agencije ili osoblja za hitne slučajeve koje je tokom hitne situacije obaviješteno da će se operacije uskoro nastaviti; i
- Uvjeriti se da je sva oprema za hitne slučajeve očišćena ili zamenjena i da li je ispravna za upotrebu pre nego što se operacije nastave.